

november – december 2014

OECD V SKRATKE

Informačný dvojmesačník Stálej misie Slovenskej republiky pri OECD v Paríži

Číslo: 24 Ročník: 5

Vážení spolupracovníci,

dovoľte mi v úvode popriať Vám v mene celého kolektívu Stálej misie SR pri OECD zdravie a spokojnosť v roku 2015!

Vstupujeme do nového roka a pri tej príležitosti mi dovoľte, popri obhliadnutí sa za aktivitami posledných dvoch mesiacov minulého roka v tomto čísle, predstaviť Vám aj priority zamerania činnosti stálej misie v roku 2015, ktorými budú:

1) Príspevok ku konsolidácii verejných financií (prednostne zameraný na príspevok stálej misie k formulovaniu kľúčových sektorových politík SR, akými sú politika zamestnanosti, politika vzdelávania, ako aj reforma verejnej správy a opatrenia v daňovej oblasti). Rámcom vo všetkých sektorových politikách bude identifikovanie prienikov agend EÚ a OECD. Zároveň bude naďalej snahou činnosti stálej misie príspevok k realizácii prorastových opatrení a štrukturálnych reforiem smerujúcich k zdravému, udržateľnému hospodárskemu rastu a vyššej konkurenčnej schopnosti hospodárstva SR. 2) Príspevok SR a OECD ku kľúčovým medzinárodným podujatiam a agendám v roku 2015, akými sú príprava globálnej dohody o zmene klímy COP21 v roku 2015, medzinárodná rozvojová agenda (prijatie udržateľných rozvojových cieľov, formovanie post-2015 agendy ai). V tomto kontexte bude stála misia sledovať hlavné výstupy OECD – komparatívne analýzy v jednotlivých sektorových politikách a realizáciu horizontálnych projektov OECD, najmä NAEC, BEPS a TiVA, s potenciálnym využitím ich záverov pri formovaní politík SR. 3) Príspevok k budovaniu analytických kapacít verejnej správy SR v kontexte reformy verejnej správy SR. Prioritou stálej misie bude v spolupráci s ústredím Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR realizácia krátkodobých (3-6 mesiacov) pobytov expertov SR v OECD, t.j. napĺňanie záverov Memoranda o porozumení SR-OECD. 4) V energetickej politike sa prostredníctvom aktivít IEA a NEA stála misia zameria na prispievanie k zabezpečeniu energetickej bezpečnosti, identifikácii možností zvyšovania energetickej efektívnosti, vytváraniu predpokladov k zavádzaniu nových technológií a zvyšovaniu podielu elektrickej energie vyrobenej z jadrových zdrojov na energetickom mixe SR. Stála misia bude aktívne vstupovať do diskusie o navrhovaných inštitucionálnych zmenách IEA a NEA, vrátane dosiahnutia dlhodobej udržateľnosti rozpočtu IEA. 5) Sledovaním vonkajších vzťahov OECD bude pozornosť venovaná prioritne prístupovému procesu Lotyšska a Kolumbie a začatiu prístupových rokovaní s Litvou a Kostarikou (MCM 2015). SR sa bude na pôde OECD angažovať v dialógu OECD s Ukrajinou, ako aj v regionálnom programe zameranom na Euráziu. Vo vybraných sektorových politikách bude stála misia sledovať angažovanosť OECD v Skupine G20, predovšetkým k otázkam obchodu, v daňovej oblasti, v oblastiach zamestnanosti a rozvoja a bude sledovať dialóg OECD s Čínou. 6) Prirodzene, v centre pozornosti činnosti stálej misie bude aj zapájanie sa do diskusií o čerpaní rozpočtu OECD v roku 2015 s cieľom zvyšovania efektívnosti činnosti organizácie. Stála misia poskytne súčinnosť pri prehodnotení angažovanosti jednotlivých rezortov SR v programoch financovaných v rámci rozpočtu Part II organizácie. Rok 2015 bude opätovne rokom realizácie Mechanizmu spoločných projektov SR-OECD (dobrovoľné príspevky SR do OECD). 7) Stála misia bude pokračovať aj v napĺňaní svojej Komunikačnej stratégie s cieľom „Viac OECD v SR“.

Vážené kolegyně, kolegovia,

začali sme nový rok spolupráce a s jeho príchodom Stála misia SR pri OECD pripravila správu o činnosti stálej misie v roku 2014. Nájdete ju na našej webovej stránke. Teším sa na rozvíjanie našej spolupráce.

Ingrid Brocková
veľvyslankyňa a stála predstaviteľka SR pri OECD

Strategické priority a horizontálne projekty OECD

Globálna strategická skupina

Foto: OECD

Hlavnou témou tohtoročného zasadnutia Pracovnej skupiny OECD pre globálnu stratégiu (Global Strategy Group - GSG) boli 25. – 26. novembra 2014 „*Megatrendy a ich implikácie pre globálne riadenie*“ (Megatrends and the Implications for the Global Governance Agenda). Delegáciu SR viedla generálna riaditeľka sekcie medzinárodných vzťahov Ministerstva financií SR Martina Kobilicová.

Rokovanie pracovnej skupiny prispelo k štruktúrovaniu diskusie o prioritách OECD na najbližšie obdobie, ktorá by mala pokračovať počas Ministerského zasadnutia Rady OECD (MCM) v júni 2015. Jeho účastníci sa venovali **megatrendom v globálnej ekonomike** a ich vplyvom na udržateľný rast a prosperitu. Ako kľúčové faktory boli identifikované: **narastajúce nerovnosti, zmena klímy, liberalizácia svetového obchodu, potreba zvyšovania investícií, digitalizácia ekonomiky, rastúca úloha sociálnych médií a fragmentácia multilateralizmu**.

OECD rozdelila hlavné megatrendy do štyroch oblastí: **Ludia, planéta, produktivita a politika** (People, Planet, Productivity, Policy). Počas diskusie v tzv. break-out skupinách sa rozoberali trendy, ktoré budú mať kľúčový vplyv na globálnu ekonomiku v najbližších desaťročiach. Účastníci poukázali najmä na demografické zmeny, starnutie, nezamestnanosť mladých ľudí a migráciu. Za významný faktor považujú aj nedostatok energetických zdrojov a zmenu klímy, ktoré môžu zásadným spôsobom ovplyvniť hospodársky rast a blahobyt. Rozvíjajúce sa krajiny budú čeliť „middle income trap“. Nové výzvy je možné očakávať aj v oblasti medzinárodného obchodu či v dôsledkoch technologických inovácií na ekonomické aktivity.

- **Ludia** – kľúčovým problémom sú **narastajúce nerovnosti** a starnutie v mnohých krajinách, čo vyvoláva už v súčasnosti tlak na zdravotníctvo a systémy sociálneho zabezpečenia. Bude nevyhnutné klásť **dôraz na spravodlivú redistribúciu**, spoločenskú solidaritu a zapájanie mladých ľudí na pracovný trh. V tomto kontexte bola zvýraznená úloha OECD v rozvoji aktivít zameraných na inkluzívny rast, vzdelávanie a zručnosti.
- **Planéta** – **zmena klímy a úbytok energetických a nerastných surovín** boli identifikované ako najväčšie výzvy, vzhľadom na ich negatívne dôsledky na blahobyt a udržateľný rast. Časť účastníkov podporila zvýšenie investícií do zelenej infraštruktúry, vrátane lepšieho spravovania vodných zdrojov či zrušenia dotácií na fosilné palivá.
- **Produktivita** – **spomaľovanie hospodárskeho rastu** a produktivity sa postupne bude týkať nielen Európy. Tieto tendencie sa už začínajú prejavovať v doteraz veľmi dynamicky sa rozvíjajúcich ekonomikách (BRIICS), ktoré budú čeliť „middle income trap“. Globálny vývoj bude ovplyvňovaný najmä **novými trendmi v oblasti obchodu, investícií a inovácií, predovšetkým digitalizáciou ekonomiky**. Problémom môže byť nedostatok pracovných príležitostí pre menej vzdelaných. Účastníci ocenili aktivity OECD v oblasti merania medzinárodného obchodu podľa jeho pridanej hodnoty (Trade in Value-Added - TiVA) a globálnych hodnotových reťazcov (Global Value Chains - GVCs). V diskusii rezonovala aj otázka vytvorenia rámca pre rozvoj zahraničných investícií na medzinárodnej úrovni.
- **Politika** – **rastúca úloha sociálnych médií** je výzvou pre spoločenskú mobilizáciu. Na jednej strane napomáha účasti občanov na verejných záležitostiach, ale na druhej strane môžu nové komunikačné prostriedky podporovať extrémistické tendencie. Účastníci poukázali na **nebezpečenstvo vyplývajúce z fragmentácie multilateralizmu, ako aj „únavy“ medzinárodných inštitúcií**. Diskutovalo sa o úlohe e-governance, zvyšovaní transparentnosti a podpore regionalizmu. Obnova dôvery občanov je v tomto smere považovaná za kľúčový faktor v najbližšom desaťročí.

Predchodcom Pracovnej skupiny OECD pre globálnu stratégiu bolo Špeciálne zasadnutie Výkonného výboru (Executive Committee in Special Session - ECSS). K zmene názvu a úprave mandátu došlo v roku 2012.

Rozvojová spolupráca

Foto: OECD

Foto: OECD

Foto: Stála misia

Pracovná skupina je platformou na výmenu názorov na najvyššej expertnej úrovni medzi členskými štátmi OECD, prístupujúcimi krajinami a kľúčovými partnermi o prioritách organizácie na najbližšie obdobie. Ďalšie zasadnutie by sa malo uskutočniť do konca roka 2015.

Na zasadnutí **Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC) na vysokej úrovni** v Paríži 15. – 16. decembra 2014, ktorého hlavnou témou boli financie určené na rozvojovú spoluprácu, zastupoval Slovenskú republiku štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky **Peter Burian**.

Hlavným zámerom dvojdňových rokovaní bolo hodnotenie implementácie mandátu DAC-u z decembra 2012, ktorého cieľom bolo modernizovať štatistický systém výboru tak, aby čo najefektívnejšie prispel k monitorovaniu a meraniu rozvojových financií po roku 2015. Výbor OECD pre rozvojovú pomoc prijal v tomto kontexte politické rozhodnutie o dôveryhodnom a vhodnom rámci pre meranie rozvojových financií, ktorý podporí dosiahnutie nových trvalo udržateľných cieľov.

Na základe úspešného integračného príbehu krajín V4, z ktorých tri sa stali v roku 2013 aj členmi DAC-u, vyjadril Peter Burian v mene V4 pripravenosť aj naďalej poskytovať svoje transformačné a reformné skúsenosti predovšetkým krajinám západného Balkánu a Východného partnerstva. Osobitne spomenul tiež realizáciu spoločných aktivít V4 na Ukrajine. „Som hrdý, že značka V4 sa stala vysoko hodnotenou a predstavuje atraktívnu platformu pre veľký počet tretích krajín a regionálnych zoskupení,“ uviedol. „Členstvo v DAC-u je pre nás veľkým ocenením, ale aj záväzkom,“ podčiarkol v závere vystúpenia.

Téma budovania mierových a inkluzívnych spoločností v krehkých a konfliktných štátoch rezonovala aj v diskusii počas druhého dňa plenárneho zasadnutia pod názvom „Mier a bezpečnosť“, kde štátny tajomník Burian vystúpil ako jeden z hlavných rečníkov. Vo svojom vystúpení zdôraznil bezpečnostný rozmer rozvojovej spolupráce: „Angažovanie donorov v budovaní mierových a inkluzívnych spoločností predstavuje komplexný proces, v ktorom sú rozvoj a bezpečnosť úzko prepojené. Musíme preto venovať pozornosť budovaniu efektívneho sektora bezpečnosti a spravodlivosti a boja proti korupcii v krajinách, ktoré sú prijímateľmi našej rozvojovej pomoci,“ podčiarkol štátny tajomník. V tejto súvislosti pripomenul aktivity Slovenska v oblasti reformy bezpečnostného sektora, ako kľúčového prvku pre budovanie postkonfliktných spoločností, rozvojového a transformačného procesu. Nakoľko SR sa zasadzuje aj o zvyšovanie synergií úsilia jednotlivých medzinárodných organizácií v tejto oblasti, štátny tajomník privítal skutočnosť, že DAC venuje pozornosť tejto téme aj v rámci diskusie o financovaní rozvojovej pomoci. Ocenil aj prebiehajúce diskusie o zahrnutí výdavkov na mierové operácie a bezpečnosť do výdavkov na oficiálnu rozvojovú pomoc. Podľa Petra Buriana by sa tento postup mal realizovať pri dodržaní hlavného cieľa rozvojovej pomoci, ktorým je predovšetkým hospodársky rozvoj v rozvojových krajinách.

Na záver zasadnutia bolo prijaté komuniké.

Zelený rast a trvalo udržateľný rozvoj

Fórum pre zelený rast a trvalo udržateľný rozvoj sa tento rok zameralo na tému **sociálnych implikácií politiky zeleného rastu**. Diskusie sa venovali predovšetkým otázkam výziev politik zeleného rastu na sociálne politiky a inkluzívnosť. Potrebná je pritom užšia prepojenosť a spolupráca rezortov financií, práce, sociálnych vecí, životného prostredia a regionálneho rozvoja. Pridanou hodnotou fóra je práve spájanie a umožnenie diskusie aktérov a expertov z týchto oblastí relevantných pre zelený rast. Podľa slov zástupcu generálneho tajomníka OECD Rintara Tamakiho: „Rovnosť je kritickým stavebným prvkom v agende zeleného rastu. Na uľahčenie prechodu k zeleným ekonomikám sa potrebujeme vyvarovať ďalšej tvorbe nerovností a lepšie uchopiť distribučné dopady politik zeleného rastu a prípadné kompenzačné opatrenia.“ Prechod na zelené ekonomiky má dopad na zamestnanosť, OECD pritom vidí potenciál dopytu po pracovných miestach v niektorých sektoroch, napríklad v energetike, a dopad (pozitívny aj negatívny) na pracovné miesta na lokálnej úrovni. Napriec hospodárstvami

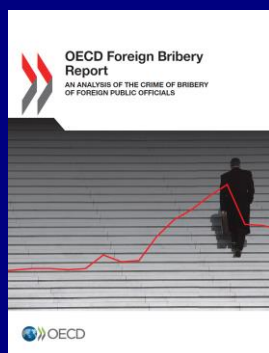
Obe foto: OECD

si to bude vyžadovať výrazné zmeny v pracovných zručnostiach, čo môže zapríčiniť významné dopady na príjmy. Následne to otvára otázku rovnej distribúcie ziskov a strát. Aktívne politiky trhu práce by však mohli zohrať významnú úlohu v týchto štrukturálnych zmenách. Predpokladá to, že aktívne politiky zabezpečia dostatočnú mobilitu a flexibilitu pracujúcich medzi upadajúcimi a vzráhajúcimi sa sektormi (regulačné opatrenia na podporu tvorby pracovných miest a migráciu pracovnej sily medzi sektormi, politiky podporujúce investície do alternatívnych pracovných príležitostí na lokálnej úrovni). Vyžaduje si to aj inkluzívnejšie politiky sociálnej ochrany (dočasné príjmy alebo podporu vzdelávania pre migrujúcu pracovnú silu) a politiky tlmiace zmeny v distribúcii príjmov z dlhodobého hľadiska tak, ako narastá dopyt po niektorých pracovných miestach, a po iných naopak klesá. Stále však zostáva mnoho otvorených otázok a nedostatky vo vedomostiach. Potrebné sú presnejšie projekcie rozmerov pravdepodobných štrukturálnych zmien a potenciálnych reakcií pracovných trhov (sofistikovanejšie modelovanie na strane krajín). Je potrebné lepšie pochopiť dopad na existujúce schémy a dopyt po zručnostiach, ako aj viac predikcií o relatívnej cene, ktorú si vyžadujú osobitné zručnosti. „Zaplátanie“ týchto dier vo vedomostiach je kritickým predpokladom k zabezpečeniu plného využitia ekonomického rastu a potenciálu zamestnanosti pri prechode na zelené ekonomiky. Dôležitý je pritom aj rozmer potenciálneho dopadu na jednotlivé domácnosti. Nárast cien služieb a tovarov poskytovaných pre domácnosti vyplývajúci z politik zeleného rastu (napríklad ceny energií) môže neproporčne ovplyvniť niektoré konkrétne domácnosti, keďže predstavujú väčšiu časť ich domáceho rozpočtu. Netreba zabúdať ani na vzorce spotrebiteľského správania. Redistribúcia príjmov z environmentálnych daní (napríklad za účelom zníženia zdanenia práce) je pritom kľúčová. Úvaha OECD je pritom nasledovná: „akýkoľvek negatívny distribučný dopad z environmentálnych reforiem môže byť neutralizovaný, ak sú tieto reformy správne integrované a v súlade s existujúcimi daňovými a príspevkovými schémami.“

Ďalšia práca je potrebná predovšetkým v oblastiach lepšieho uchopenia pravdepodobných regresívnych vplyvov environmentálnych politík na domácnosti a v ktorých prípadoch budú pravdepodobne narastať. Potrebný je na to špeciálny súbor dostatočne bohatej údajovej bázy a lepšie pochopenie, ako prepojiť informácie o distribučných dopadoch takýchto reforiem (smerom k zelenej ekonomike) s vedomosťami o chudobe a potrebné je zistiť, ako možno riešiť prekážky v reformách environmentálnych daní.

Sektorové a prierezové politiky

Boj proti korupcii

OECD zverejnila po prvýkrát 2. decembra 2014 „Správu o podplácaní zahraničných verejných činiteľov“ (OECD Foreign Bribery Report). Správa analyzuje prípady podplácania od roku 1999, keď vstúpil do platnosti „Dohovor OECD o boji s podplácaním zahraničných verejných činiteľov v medzinárodných obchodných transakciách“. Cieľom správy je napomôcť Pracovnej skupine OECD pre boj proti korupcii, ako aj podobnej pracovnej skupine G20 v ich doterajších snahách.

OECD analyzovala 427 prípadov cezhraničnej korupcie v 17 krajinách, ktoré zatiaľ zahrnuli tento druh kriminality do svojej legislatívy. Celková suma úplatkov dosiahla 3,1 miliardu amerických dolárov. Generálny tajomník OECD Angel Gurría vo svojom príhovore konštatoval: „Korupcia podkopáva rast a rozvoj a musí byť riešená súdnou cestou.“ Zdôraznil tiež, že je nevyhnutné, aby sa verejné obstarávanie stalo synonymom integrity, transparentnosti a zodpovednosti.

Podľa správy sa na medzinárodnom podplácaní podieľajú veľké spoločnosti, zvyčajne so súhlasom svojho vrcholového vedenia. Úplatky v skúmaných prípadoch predstavovali 10,9% z celkovej hodnoty transakcie, 34,5% zo zisku a priemerne 13,8 milióna amerických dolárov za jednotlivý úplatok. Prítom je samozrejme, že ide iba o špičku ľadovca. Väčšina prípadov sa týka štátneho sektora a skôr vyspelých ako rozvojových

krajín. Takmer dve tretiny prípadov sa vyskytli v štyroch sektoroch: ťažobný priemysel (19%), stavebníctvo (15%), doprava a skladovanie (15%) a informačné a komunikačné technológie (10%).

Úplatky boli ponúkané najmä zamestnancom štátnych podnikov (27%) a colným úradníkom (11%). Hlavy štátov a ministri boli podplatení v 5% prípadov, ale v celkovej sume až 11% zo všetkých úplatkov. Vo väčšine prípadov sa korupcia týkala verejného obstarávania (57%), schvaľovania colných režimov (12%) či zvýhodnených daňových podmienok (6%). Významné postavenie v medzinárodnej korupcii majú sprostredkovatelia, ktorí sa podieľajú na troch zo štyroch prípadov, často sídlia v daňových rajoch. OECD vyzýva vlády, aby sprísnila protikorupčné sankcie a posilnila ochranu oznamovateľov korupčných prípadov. Vysoký podiel sprostredkovateľov je výzvou, aby vlády venovali pozornosť aj tejto oblasti.

Úplné znenie správy je možné nájsť na: <http://www.oecd.org/corruption/oecd-foreign-bribery-report-9789264226616-en.htm>.

Ekonomika

OECD zverejnila 25. novembra 2014 „*Ekonomický výhľad na roky 2015 – 2016*“ pre všetky členské krajiny a šesť vybraných nečlenských krajín (BRIICS). **OECD v najbližších dvoch rokoch predpokladá iba mierne zlepšenie globálneho rastu, ktoré sa bude vyznačovať výraznými rozdielmi v raste veľkých ekonomík, ako aj významnými rizikami a zraniteľnosťami. Organizácia očakáva rast svetovej ekonomiky na úrovni 3,7% v roku 2015 a 3,9% v roku 2016.** Podľa organizácie globálny rast napreduje iba pomaly a odhadovaný rast veľkých ekonomík, ako aj rast svetového obchodu stále nedosahujú predkrízovú úroveň. **Oživenie v USA a Spojenom kráľovstve bude silnejšie oproti eurozóne a Japonsku. Eurozóna čelí rastúcemu riziku stagnácie a u Japonska nie je zatiaľ isté, či sa celkom dostalo z deflácie.** Rast v rozvíjajúcich sa ekonomikách zostane silnejší, ale taktiež s významnými rozdielmi: **ekonomika Číny spomalí, naopak ekonomická aktivita v Indii zrýchli, rast v Brazílii bude iba mierny a Rusko zostane v stagnácii. Pretrvávajú by mali aj naďalej vysoká nezamestnanosť (najmä v eurozóne) a nízka inflácia.** Hospodársky rast v ekonomikách OECD by mal byť podporený uvoľnenými menovými politikami, priaznivými finančnými podmienkami, pomalým oživením na trhu práce a miernejšou fiškálnou konsolidáciou. **Stále však prevažujú negatívne riziká a vývoj v eurozóne považuje organizácia naďalej za najviac znepokojujúci. OECD odporúča eurozóne realizovať komplexný balík opatrení, a to v menovej a fiškálnej politike, ako aj v oblasti štrukturálnych reforiem.** Na zvýšenie rastu eurozóny nestačí realizovať iba časť balíka, nakoľko všetky nástroje majú byť komplementárne, aby potiahli rast jednotlivých krajín a eurozóny ako celku.

OECD Slovenskej republike odhaduje v budúcom roku zrýchlenie rastu na 2,8% a v roku 2016 zvýšenie rastu na 3,4%. OECD zároveň zvýšila odhad rastu SR v roku 2014 z pôvodných 2,0% (májová prognóza) na 2,6%. SR má zároveň v roku 2015 prognózovaný druhý najvyšší rast v rámci krajín OECD, ktoré sú súčasťou eurozóny (po Írsku). V roku 2016 bude mať SR podľa OECD v rámci tejto skupiny krajín spolu s Estónskom najvyšší rast ekonomiky.

OECD predpokladá, že rast slovenskej ekonomiky bude aj naďalej podporený domácou spotrebou vzhľadom na **rast zamestnanosti a reálnych miezd.** Napriek pomalšiemu rastu ekonomík obchodných partnerov v roku 2015 (najmä Nemecka) **by mal byť rast ekonomiky SR okrem domácej spotreby ťahaný aj exportom. Podľa OECD sa deficit verejných financií v rokoch 2015 – 2016 podarí udržať pod 3% HDP a vývoj hrubého verejného dlhu v rovnakom období neprekročí úroveň 55% HDP.** V roku 2015 sa zníži deficit na 2,6% a v roku 2016 klesne na 2,2%. Úroveň dlhu verejnej správy by podľa predpovede OECD mala v roku 2015 dosiahnuť 54,6% a v roku 2016 54,8%. V SR OECD očakáva **pokles miery nezamestnanosti** z úrovne 13,4% v roku 2014 na 12,8% v roku 2015 a ďalší pokles o 0,6 p.b. v roku 2016 na 12,2%.

OECD odporúča Slovensku v súlade s nedávno zverejneným „*Ekonomickým prehľadom SR*“ (november 2014) predovšetkým pokračovať v posilňovaní fiškálneho rámca, reforme verejného sektora, ako aj zlepšovaní výberu daní.

Organizácia tiež upozorňuje na potrebu integrácie zaostávajúcich regiónov a posilnenia aktívnych politík trhu práce a reformu vzdelávania.

Prognóza rastu reálneho HDP vybraných ekonomík podľa OECD (v %):

	2014	2015
<i>Globálny rast</i>	3,3	3,7
<i>Slovensko</i>	2,6	2,8
<i>USA</i>	2,2	3,1
<i>Eurozóna</i>	0,8	1,1
<i>Nemecko</i>	1,5	1,1
<i>UK</i>	3,0	2,7
<i>Japonsko</i>	0,4	0,8
<i>Čína</i>	7,3	7,1
<i>India</i>	5,4	6,6
<i>Brazília</i>	0,3	1,5
<i>Rusko</i>	0,3	0,0

Zdroj: Economic Outlook OECD No.96

V súlade s všeobecným aktuálnym trendom upozorňuje OECD v analýze „**Poškodzuje príjmová nerovnosť hospodársky rast?**“ na negatívny vplyv príjmovej nerovnosti na hospodársky rast (podobne ako Banka pre medzinárodné platobné vyrovnania, Medzinárodný menový fond). OECD v analýze konštatuje, že **rozdiel v príjmoch medzi bohatými a chudobnými dosiahol vo väčšine krajín OECD najvyššiu úroveň za posledných 30 rokov**. Konkrétne, 10% najbohatších zarába v priemere 9,5-krát viac ako najchudobnejších 10% populácie (pre porovnanie, v roku 1980 predstavoval tento pomer 7:1).

Príčinou prehľbujúcej sa platovej priepasti je pritom nielen značný nárast príjmov v hornej časti distribúcie, ale hlavne veľmi pomalý nárast príjmov najmenej zarábajúcich. Zvýšenie nerovnosti indikuje aj zvýšenie koeficientu Gini (miera nerovnosti v rozmedzí hodnôt 0 až 1, pričom pri 0 majú všetci rovnaký príjem, pri 1 poberá jedna osoba všetok príjem), ktorý v porovnaní s rokom 1980 vzrástol v krajinách OECD v priemere o 3 body. Konkrétne, koeficient Gini stúpol v 16 z 21 OECD krajín, pričom **k zvlášť markantnému nárastu nerovnosti (o viac ako 5 bodov) došlo vo Fínsku, v Izraeli, na Novom Zélande, vo Švédsku a v USA.** Naopak, **mierny pokles zaznamenali Turecko a Grécko.** Pre porovnanie, **na Slovensku vzrástol koeficient Gini o 2 body** (dáta k dispozícii len pre roky 2007 – 2011) a v rovnakom období príjmy horných 10% rástli dvojnásobne rýchlejšie než príjmy spodných 10% príjmovej distribúcie. V rámci krajín V4 bol vývoj koeficientu Gini značne rôznorodý: stabilný v Českej republike, nárast o 2 body v Maďarsku, pokles o 2 body v Poľsku.

Príjmová nerovnosť má negatívny, štatisticky významný vplyv na strednodobý vývoj hospodárskeho rastu. Zvýšenie koeficientu Gini o 3 body (priemer OECD) by sa prejavilo priemerným ročným znížením rastu o 0,35 % počas 25 rokov, resp. by spôsobilo kumulatívny pokles rastu o 8,5% za toto obdobie. Pri pohľade na jednotlivé krajiny za obdobie rokov 1985 – 2010 rastúca nerovnosť ukrojila viac ako 10 percentuálnych bodov z rastu Mexika a Nového Zélandu, takmer 9 bodov v Spojenom kráľovstve, Fínsku a Nórsku a medzi 6 a 7 bodmi v USA, Taliansku a Švédsku. Naproti tomu, zlepšenie príjmovej rovnosti prispelo k rastu HDP v Španielsku, Francúzsku a Írsku.

Kľúčovým faktorom vplyvu nerovnosti na rast je práve priepastný rozdiel v príjme nízko zarábajúcich v porovnaní so zvyškom spoločnosti. Negatívny dopad na rast má nielen nízky príjem 10% najchudobnejších, ale celých 40% najnižšie zarábajúcich. To znamená, že efektívne riešenie problému nerovnosti si vyžaduje zamerať sa nielen na extrémnu chudobu, ale celý segment nižšej strednej triedy. Redistribúcia prostredníctvom daní a odvodov je najpriamejšou cestou k zníženiu príjmovej nerovnosti. Analýza OECD pritom dokazuje, že redistribúcia ako taká nemá nevyhnutne negatívne dopady na rast. Jej efektívnosť potom závisí od nastavenia konkrétnych intervencií, ktoré môžu, ale nemusia poškodiť rast.

Príjmová nerovnosť škodí hospodárskemu rastu brzdením kumulácie ľudského kapitálu. Príjmová nerovnosť totiž obmedzuje znevýhodneným prístup k vzdelaniu, bráni tak rozvoju ich zručností a znižuje tým ich sociálnu mobilitu. Rastúca príjmová nerovnosť spôsobuje zhoršenie ľudského kapitálu práve u detí rodičov s nízkym vzdelaním, pričom sa takmer nedotýka detí z vrstvy stredne a vysoko vzdelaných rodičov.

Zistené negatívne dopady nerovnosti na rast v mnohých krajinách OECD nabádajú k zásadnému prehodnoteniu doterajších politík. Nové zistenia predovšetkým spochybňujú zaužívanú ideu nevyhnutnej voľby medzi rozvojom hospodárskeho rastu a bojom s príjmovou nerovnosťou. Na základe nových zistení sa zdá, že tieto dva ciele sa vzájomne nevylučujú, skôr naopak. Ukazuje sa tak, že okrem toho, že vyšší hospodársky rast sa automaticky nepremiata do zlepšenia situácie celej spoločnosti, nerovnosť ako taká navyše škodí rastu. Inak povedané, efektívny boj s nerovnosťou robí spoločnosť nielen ferovejšou, ale aj bohatšou.

Hlavným záverom analýzy OECD je, že cieľovou skupinou politík zacielených proti príjmovej nerovnosti má byť celých spodných 40% príjmovej štruktúry. Problém nerovnosti sa dotýka celej nižšej strednej triedy, ktorej hrozí, že ostane vylúčená z výhod budúceho ozdravenia ekonomiky a rastu. Nad rámec boja proti extrémnej chudobe sa preto treba zamerať na plošné zlepšenie prístupu k verejným službám (t.j. kvalitné vzdelávanie, odborná príprava a zdravotná starostlivosť), ktoré predstavujú štrukturálne sociálne investície do väčšej rovnosti príležitostí v dlhodobom horizonte.

OECD a nemecký „Institut zur Zukunft der Arbeit“ zorganizovali 17. novembra 2014 prvý spoločný seminár na tému „*Minimálna mzda a inštitucionálne procesy*“.

Minimálna mzda patrí jednoznačne k najkontroverznejším a veľmi spolitizovaným témam ekonomiky práce. Veľká popularita tejto politiky v pokrízovom kontexte – jej terajšie zavádzanie v USA a Nemecku či zvyšovanie v Spojenom kráľovstve a Francúzsku – vyvolávajú otázky o reálnej efektívnosti tohto opatrenia v boji s príjmovou nerovnosťou a chudobou.

Renomovaní odborníci sa zhodli, že konsenzus v tejto otázke v podstate neexistuje. Výskum vplyvu dopadov minimálnej mzdy je veľmi náročný kvôli absencii protichodného scenára, ale aj pre osobité charakteristiky každej krajiny a momentu zavedenia. Vzhľadom na negatívne dopady na zamestnanosť, ceny, produkciu, ale aj verejné financie je efekt tejto „spravodlivej mzdy“ nejednoznačný a skôr zanedbateľný. Hlavný argument v prospech minimálnej mzdy, a to boj s chudobou a príjmovou nerovnosťou, neobstojí v skúške faktov. Reálny význam minimálnej mzdy pre zníženie chudoby najmenej zarábajúcich je zrejme marginálny. Paradoxne, minimálna mzda prospieva skôr strednej triede, keďže jej zavedenie posúva celú škálu platovej distribúcie nahor, čo vysvetľuje popularitu tohto opatrenia u voličov i politikov. Minimálna mzda neprispieva ani k redistribúcii – keďže sú to práve daňoví poplatníci, a zvlášť malé a

stredné podniky, ktoré znášajú náklady. Zaujímavé je, že v debata nevyplývala otázka vplyvu minimálnej mzdy na čiernu prácu.

Profesor Neumark prezentoval značne liberálnu syntézu výsledkov štúdií o dopadoch minimálnej mzdy v USA. Minimálna mzda spôsobuje **zvýšenie nezamestnanosti** zvýšením ceny práce, a teda výrobných nákladov – podľa tzv. elasticity minimálnej mzdy, jej 10% zvýšenie vedie v priemere k 1-2%-nému nárastu nezamestnanosti, práve v segmente najmenej kvalifikovaných pracovníkov. Navyše, podľa výstupov amerického výskumu **nemá minimálna mzda žiaden efekt na reálne zníženie chudoby** – väčšina príjmateľov minimálnej mzdy (viac ako 50%) patrí do mediánových domácností, zatiaľ čo len 13% pracovníkov s nízkym príjmom je súčasťou domácností pod hranicou chudoby. Preto sa ako efektívnejší nástroj boja s príjmovou nerovnosťou javí tzv. daňový dobropis na zarobený dôchodok.

Z diskusie však vyplynulo, že vyjadrenie o nulovom efekte na chudobu je prehnané. Pre správne kvantifikovanie dopadu minimálnej mzdy na chudobu treba prihliadať skôr na jej vplyv na životný štandard ľudí pod hranicou chudoby, ako na samotné zníženie percenta obyvateľstva pod touto hranicou.

Profesor Bourguignon, bývalý hlavný ekonóm Svetovej banky a vedúci francúzskej expertnej skupiny pre minimálnu mzdu, objasnil francúzsku metódu stanovenia minimálnej mzdy, ktorá podľa oficiálneho pravidla musí automaticky rásť aspoň polovičným tempom ako priemerná mzda. Minimálna mzda má zásadný význam nie v boji proti chudobe, ale skôr **pre nastavenie celej škály platovej distribúcie** – zvýšenie minimálnej mzdy je totiž spojené s proporčným zvýšením všetkých miezd. Tento fenomén tiež vysvetľuje popularitu minimálnej mzdy u mediánového voliča – keďže de facto najviac ziskáva práve stredná trieda.

V konečnom dôsledku, berúc do úvahy dopady na zamestnanosť, ceny, produkciu, ale aj verejné financie, je efekt zavedenia minimálnej mzdy nejednoznačný a v zásade zanedbateľný. Negatívne dôsledky má hlavne **súhra minimálnej mzdy s minimálnym príjmom**, resp. so systémom sociálnej podpory. Vzniká tak „pasca chudoby“ – keď pre pracovníkov s veľmi nízkou produktivitou práce je výhodnejšie poberať sociálne dávky, ako pracovať za minimálnu mzdu. Podľa profesora Dickensa, člena britskej expertnej skupiny pre minimálnu mzdu, minimálna mzda preukázateľne prispieva k znižovaniu príjmovej nerovnosti, hoci vedie k rastu nezamestnanosti, cien a zníženiu marží. V poslednej dobe je veľký politický tlak na britskú komisiu, aby odporučila zvýšenie minimálnej mzdy až na úroveň 7-8 libier na hodinu.

Energetika

Kľúčovou udalosťou v spolupráci SR s Medzinárodnou energetickou agentúrou (IEA) bola návšteva **výkonnej riaditeľky Marie van der Hoevenovej v Bratislave** (23.-24.11.2014). Účelom jej návštevy bola prvá prezentácia záverov „**Svetového energetického výhľadu 2014**“ samotnou výkonnou riaditeľkou IEA na Slovensku, ktorá sa uskutočnila počas **výročnej konferencie o energetickej politike EÚ a energetickej bezpečnosti krajín V4** a bola súčasťou **programu predsedníctva SR vo V4**. Jadrom prezentácie boli výsledky pre SR vysoko relevantnej analýzy zložitého súboru faktorov, ktoré ovplyvnia rozhodovanie o využívaní **jadrovej energie do roku 2040** na globálnej úrovni. Financovanie výstavby nových jadrových zdrojov na liberalizovaných trhoch, konkurencieschopnosť jadrovej energie voči iným energetickým zdrojom, akceptácia verejnosťou a posúdenie vplyvu jadrovej bezpečnosti budú mať zásadný význam pre jej ďalší rozvoj.

Obe foto: MH SR

243. zasadnutie Riadiacej rady IEA sa 3. – 4. decembra 2014 nieslo v znamení pripomenutia si **40. výročia založenia agentúry**. Na špeciálnom zasadnutí Rady za účasti členov „Energy Business Council“ výkonná riaditeľka IEA Maria van der Hoevenová zhodnotila prínosy agentúry ku globálnej energetickej bezpečnosti od roku 1974 po súčasnosť. Poukázala na odlišnosť IEA oproti iným medzinárodným energetickým organizáciám, ktorá spočíva v tom, že popri poskytovaní globálnych údajov a analýz energetických trhov má IEA v praxi odskúšané efektívne nástroje na riešenie prerušení dodávok ropy (povinné núdzové zásoby ropy udržiavané členskými krajinami), ktoré sú podstatou jej úspešného 40-ročného fungovania. Prioritou do budúcnosti je reagovať na zmeny v globálnej energetike. Ropná bezpečnosť ako kľúčové poslanie IEA doplnená o reflexiu rozšírenej definície energetickej bezpečnosti o zemný plyn a elektrinu, dobré riadenie prechodu k inteligentným energetickým systémom a čoraz dôležitejšia spolupráca s partnerskými krajinami predstavujú kľúčové priority práce pre udržanie jej relevantnosti a upevnenie pozície v globálnom riadení energetiky v budúcnosti.

Riadiaca rada posúdila aktuálny vývoj na energetických trhoch. Ostatná „**Správa o ropnom trhu**“ poukazuje na pokračujúci prudký pokles cien ropy. Po rozhodnutí OPEC-u z 27. novembra 2014 ponechať nezmenený denný cieľ produkcie a umožniť trhu, aby sám vytvoril rovnováhu, **výpredaje ropy získali na tempe**. Cena ropy BRENT klesla od júna 2014 o 40%, začiatkom decembra sa obchodovala na päťročnom minime. Na prudkom páde cien ropy sa podieľali viaceré faktory: posilnenie doláru, **neustále zvyšovanie ponuky ropy** (hlavne nekonvenčnej ropy zo Severnej Ameriky) a súbežné oslabovanie dopytu (hlavne Číny), ako aj viacero rokov trvajúci stav rekordne vysokých cien ropy. Pri chaotickej reakcii v produkcii môže trvať dlhšie obdobie, kým ponuka a dopyt budú reagovať na túto cenovú pohromu. IEA znížila výhľad rastu **globálneho dopytu pre rok 2015, ktorý by mal dosiahnuť 93,3 mb/d**. Zvyšovanie produkcie je vyvolané pokračovaním silného rastu ťažby v Severnej Amerike, ktorého účinok sa znásobuje **oživením dodávok OPEC-u**. Nižšie ceny ropy zatiaľ neovplyvnili produkciu v Severnej Amerike, kde dochádza k znižovaniu nákladov a pokroku v produktivite, avšak znižovanie výnosov by mohlo v strednodobom období produkciu ovplyvniť. Vďaka oživeniu ťažby v Líbyi a Iraku dochádza k zvyšovaniu dodávok OPEC-u, ale **politické riziko** v oboch krajinách ostáva **extrémne vysoké**. Pokles cien ropy vytvára silný tlak viaceré krajiny – exportérov ropy, najviac na Venezuelu a Nigériu.

Riadiaca rada schválila **Program práce a rozpočtu na roky 2015 –2016**, rozpočet IEA na rok 2015 a predbežne rozpočet na rok 2016. Vysoké príjmy získané z predaja publikácií za rok 2013 umožnili jednorázovo financovať rozpočtovú obálku **pokrytím nákladov** a tým sa vyhnúť kráteniu programu práce pri súčasnom nezvyšovaní členských príspevkov. Riadiaca rada očakáva, že do schvaľovania rozpočtu na roky 2017 – 2018 sa premietnu výsledky procesu zameraného na dosiahnutie **dlhodobého finančného zdravia IEA**, cieľom ktorého je identifikovať nové, alternatívne možnosti udržateľného financovania agentúry. Dôležitým bodom rokovania bola prezentácia a posúdenie ponúk Austrálie, Francúzska a Maďarska **na umiestnenie sídla IEA po roku 2017**. Riadiaca rada rozhodla zaradiť **do užšieho výberu päť ponúk**: renováciu súčasného sídla IEA (Austrália), tri ponuky Francúzska (Paríž, Lille, a Lyon) a presťahovanie sídla do Budapešti. Sekretariát IEA pokračoval v rokovaní o podmienkach ponúk s ich predkladateľmi za účelom **maximalizácie prínosov** pre IEA. Riadiaca rada s dôrazom na transparentnosť procesu na základe porovnania výhodnosti predložených ponúk **rozhodne o budúcom sídle IEA na svojom zasadnutí vo februári 2015**.

V decembri uverejnený „**Strednodobý výhľad trhu s uhlím**“ (**Medium Term Coal Market Report 2014**) prináša výhľad globálneho dopytu, ponuky a obchodu s uhlím do roku 2019, v ktorom má pokračovať dominancia Číny. Je však otázkou, kedy dopyt Číny po uhlí v dôsledku jej úsilia o diverzifikáciu energetického mixu dosiahne vrchol. Podľa IEA Čína už vstúpila do obdobia zmiernovania dopytu, ale scenár dosiahnutia vrcholu sa zrealizuje len za predpokladu výrazného poklesu ekonomického rastu Číny. Sekretariát agentúry podal správu o aktuálnom vývoji na trhu obnoviteľných zdrojov energie, v ktorej poukázal na nedostatočný pokrok vo využívaní bioenergie vo výrobe tepla a biopalív, spôsobeného radom technických a politických faktorov. Tie bránia v realizácii nízkouhlíkových energetických scenárov (450 ppm, ETP 2DS).

S cieľom odstránenia rozporu medzi praktickým vývojom na trhu a tým, čo je potrebné pre zvýšenie rozširovania rôznych foriem bioenergie, IEA vypracuje „*Bioenergy Perspectives 2015*“. Obsahom publikácie bude hĺbkový prehľad sektoru a opatrení, ktoré môžu čo najviac prispievať k optimalizácii využívania a zlepšenia celkových ekonomických prínosov z produkcie bioenergie.

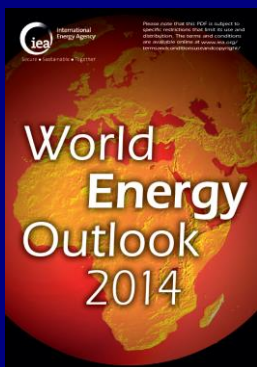
Výkonná riaditeľka IEA Maria van der Hoevenová prezentovala 12. novembra 2014 v Londýne „**Svetový energetický výhľad 2014**“ (**World Energy Outlook**). Najnovšie vydanie sa popri analýze globálnych energetických trendov, vychádzajúcej z predĺženia projekcií do roku 2040 a vývoja na energetických trhoch (ropa, zemný plyn, uhlie, obnoviteľné zdroje energie, energetická efektívnosť, emisné trendy CO₂) zameriava aj na hodnotenie ich vplyvov na **energetickú bezpečnosť**, ekonomiku a životné prostredie.

Energetická bezpečnosť sa stáva vrcholovou agendou energetiky. Výhľad prináša aj hĺbkovú analýzu troch aktuálnych tém energetiky, ktoré sú obsahom špeciálnych kapitol. Energetický výhľad pre Afriku venuje po prvýkrát osobitú pozornosť posúdeniu výhľadu energetického sektoru regiónu **subsaharskej Afriky**, ktorý je v epicentre globálnej výzvy na prekonanie energetickej chudoby. Správa prináša odporúčania pre zlepšenie prístupu k moderným energetickým službám a pre rozvoj bohatého potenciálu energetických zdrojov tohto regiónu spôsobom, ktorý prispeje k podpore jeho rýchleho ekonomického a sociálneho rozvoja. Podľa „*African Century Case*“ tri politiky môžu urýchliť ekonomický rozvoj regiónu a zvýšiť hrubý domáci produkt na obyvateľa. Posilnenie sektoru výroby elektriny, prehĺbenie regionálnej spolupráce a lepšie riadenie energetických zdrojov a výnosov z nich, viac transparentnosti v ich financovaní a zladenie úsilia pre zlepšenie fungovania energetického sektoru sú zásadnými pre to, aby sa 21. storočie stalo storočím Afriky.

Analýza a hodnotenie súčasných **investičných tokov v energetike**, budúcich investičných potrieb a alternatív ich financovania do roku 2035 tvorí obsah „**Svetového investičného výhľadu v energetike**“. „*Svetový energetický výhľad*“ prináša z pohľadu **SR** vysoko relevantnú **hĺbkovú analýzu výhľadu jadrovej energie do roku 2040**.

Politiky týkajúce sa jadrovej energie ostanú základným prvkom národných energetických stratégií, dokonca aj v krajinách, ktoré sa rozhodli ukončiť jej využívanie a musia prijať alternatívy za ňu. Napriek súčasným výzvam má jadrová energia rad špecifických charakteristík, ktoré **podporujú rozhodnutia krajín o jej využívaní v budúcnosti**. Príspevok jadrových zdrojov k spoľahlivosti dodávok elektriny, k zvýšeniu diverzifikácie technológií výroby elektriny, zníženie závislosti na zahraničných dodávkach v krajinách dovážajúcich elektrinu a obmedzenie ich vystavenia pohybom cien palív na medzinárodných trhoch sú len niektorými z nich. V správe sa konštatuje, že jadrová energia je jednou z mála **dostupných možností ako znížiť emisie CO₂**. **Ukončenie životnosti skoro polovice jadrových reaktorov** do roku 2040, z toho najviac v Európe, USA, Rusku a Japonsku poukazuje na rozsah potrebnej náhrady výrobných kapacít, ktorý bude mimoriadne **akútny v Európe**. Otázka ich náhrady novými jadrovými či alternatívnymi zdrojmi na výrobu elektriny bude mať zásadný vplyv na energetickú bezpečnosť vo svete. **Politická podpora vlád**, prijatie dlhodobých rozhodnutí a akceptácia jadrovej energie verejnosťou zásadným spôsobom ovplyvnia výstavbu nových jadrových zdrojov.

Energetický systém je pod tlakom: Podľa IEA globálnemu energetickému systému hrozí, že nenaplní nádeje a očakávania, ktoré sú do neho vkladané. Nepokoj v niektorých častiach Blízkeho východu, ktorý ostane jediným veľkým zdrojom ropy produkovanej s nízkymi nákladmi bol od ropnej krízy v 70. rokoch zriedkakedy väčší. Konflikt medzi Ruskom a Ukrajinou našťastoval **obavy o bezpečnosť dodávok zemného plynu**. **Jadrová energia**, ktorá v niektorých štátoch zohráva strategicky významnú úlohu v energetickej bezpečnosti, čelí neistej budúcnosti. **Elektrická energia** ostáva pre veľkú časť populácie sveta nedostupná, vrátane dvoch z troch obyvateľov **subsaharskej Afriky**. **Východiská pre rokovania o dosiahnutí dohody o zmene klímy v roku 2015 nie sú povzbudivé** – pokračuje rast globálnych emisií skleníkových plynov a znečistenie ovzdušia v mnohých rýchlo rastúcich metropolách sveta. Pokrok v technológiách a energetická efektívnosť sú dôvodom pre určitý optimizmus, ale udržateľné politické úsilie

bude zásadným pre dosiahnutie zmeny energetických trendov k lepšiemu. Bez zlepšovania efektívnosti, pokračujúceho úsilia v inováciách a znižovania nákladov nových technológií by známky tlakov v systéme boli ešte vyššie.

Hlavné závery „Svetového energetického výhľadu“:

- Geopolitické a trhové neistoty posunú energetickú bezpečnosť na vrchol globálnej agendy energetiky.
- Volatilita na Blízkom východe vyvoláva obavy o prílev investícií pre zabezpečenie budúcich dodávok ropy.
- Jadrová energia môže hrať úlohu v energetickej bezpečnosti a znižovaní emisií uhlíka, ale financovanie a obavy verejnosti z jadrovej bezpečnosti sú kľúčovou otázkou.
- Dosiahnutie celosvetovo dohodnutého cieľa 2°C pre odvrátenie najväznejších dôsledkov zmeny klímy vyžaduje prijať bezodkladné opatrenia pre nasmerovanie energetického systému na bezpečnejšiu cestu.

Zmena klímy bude témou špeciálnej správy „Svetového energetického výhľadu 2015“, ktorú IEA uverejní v polovici roku 2015 pred kriticky dôležitým rokovaním v Paríži (Konferencia strán Dohovoru Organizácie spojených národov o zmene klímy), ktoré predstavuje **poslednú šancu pre prijatie rozhodných opatrení**.

Publikáciu je možné nájsť na http://www.iea.org/w/bookshop/477-World_Energy_Outlook_2014.

Migrácia

Fórum OECD na vysokej úrovni o politikách migrácie sa konalo v Paríži 1. – 2. decembra 2014 na tému „*Mobilizovanie zručností migrantov pre hospodársky úspech*“.

Na zasadnutí sa diskutovalo o závažných témach, akými sú zosúladenie dlhodobých a krátkodobých cieľov migračných politik, migrácia a požiadavky na migrantov v čase ekonomík služieb, budovanie dôvery verejnosti v migráciu, spolupráca so zamestnávateľmi a odborárskymi združeniami, príprava národných stratégií zručností a vedomostí s ohľadom na prilákanie a udržanie zručných migrantov, sprístupnenie celoživotného vzdelávania migrantom a úspešné integrovanie ich detí do školskej výchovy.

Ako uviedol vo svojom úvodnom slove Angel Gurría, migrácia je opäť na vzostupe: „*Krajiny môžu mať prínos z migrácie, pokiaľ migrantov považujú za zdroj, nie problém a integračné politiky za investíciu.*“

Podľa OECD sa v roku 2013 migrácia do krajín OECD zvýšila o 1%, v porovnaní s poklesom o 0,8% v roku 2012. Najväčšia migrácia je vo vnútri Európskej únie, kde sa v roku 2013 zvýšila o 10% a dosiahla úroveň, akú mala v čase pred krízou. Migrácia má podľa Angela Gurríu a výsledkov prieskumu OECD celkový neutrálny a vo viacerých krajinách OECD pozitívny fiškálny vplyv, preto by mala byť „*migračná politika prioritou pre krajiny OECD a integračné politiky by mali byť vnímané ako investície na posilňovanie hospodárskeho rastu, sociálnej kohézie a zvyšovania životného štandardu a spokojnosti so životom.*“

Peter Sutherland, špeciálny predstaviteľ generálneho tajomníka Organizácie spojených národov, zdôraznil, že migrácia je v prvom rade morálna otázka a vyzval zástupcov krajín, aby sa migráciou, a to nie len pracovnou, vážne zaoberali. Ďalej uviedol, že migrácia je jednou z priorit Organizácie spojených národov v rozvojovej agende po roku 2015, pretože vytvára dodatočné finančné zdroje k oficiálnej rozvojovej pomoci a významne prispieva k rozvoju krajín, z ktorých migranti pochádzajú.

Na zasadnutí sa zúčastnilo viac ako 309 delegátov, z toho viac ako 30 na ministerskej úrovni a úrovni štátnych tajomníkov. Fórum otvoril Angel Gurría, generálny tajomník OECD. Fóru predsedal Chris Alexander, minister občianstva a imigrácie Kanady. Hlavnými rečníkmi boli špeciálny predstaviteľ generálneho tajomníka Organizácie spojených národov Peter Sutherland a Pascal Lamy, bývalý prezident Svetovej obchodnej organizácie (WTO). SR na zasadnutí zastupoval veľvyslanec Ján Kuderjavý z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

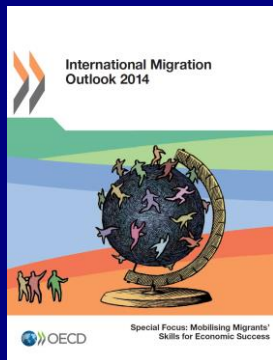
Všetky foto: OECD

Pri príležitosti **zasadnutia OECD na vysokej úrovni o politikách migrácie** (OECD High Level Policy Forum on Migration) vydala OECD 1. decembra 2014 svoju vlnkovú publikáciu „**Výhľad medzinárodnej migrácie 2014**“ (**International Migration Outlook 2014**).

Správa uvádza, že migrácia sa stala každodennou súčasťou života krajín OECD, kde je v súčasnosti viac ako 115 miliónov imigrantov, čo predstavuje asi 10% populácie (jeden z desiatich nových migrantov je z Číny, jeden z piatich z Ázie). Ďalších 5% národnej populácie má aspoň jedného rodiča imigranta. V porovnaní s minulosťou sú dnes migranti lepšie vzdelaní. Hoci počet vysoko vzdelaných migrantov sa za posledné desaťrocie zvýšil o 70% a prekročil tak v krajinách OECD hranicu 31 miliónov, stále čelia vysokej nezamestnanosti. Krízou boli zasiahnutí ďaleko viac. Naopak, zamestnanosť nízko kvalifikovaných migrantov je 1,5-krát vyššia ako zamestnanosť nízko kvalifikovaných domácich pracovníkov. Migrácia sa stáva multipolárnou. Stále viac krajín súťaží o získanie migrantov s najlepšimi vedomosťami a zručnosťami. Dopyt po takýchto migrantoch už nie je len z krajín OECD, ale aj z krajín s rýchlo rastúcimi ekonomikami a z rozvojových krajín. Migračné a integračné politiky preto musia držať krok s týmito zmenami. Najúčinnjší spôsob ako odpovedať na tieto výzvy je podľa OECD prijať dynamický systém riadenia migrácie a flexibilný integračný rámec. Dôležité je tiež systematicky budovať dôveru verejnosti v migráciu. Na budovanie dôvery je však potrebné mať k dispozícii monitorovacie a hodnotiace systémy integrácie migrantov do pracovných trhov a do spoločnosti a na základe takto získaných údajov pravidelne verejnosi informovať.

Súčasťou správy sú profily jednotlivých členských krajín (tzv. Country Notes), ktoré poskytujú prehľad o migračných tokoch, ako aj o legislatíve upravujúcej migračnú otázku.

Viac sa dozviete na: <http://www.oecd.org/migration/international-migration-outlook-1999124x.htm>.

Pôdohospodárstvo

Každoročné **Globálne fórum pre poľnohospodárstvo** sa 2. decembra 2014 venovalo téme **agrárneho obchodu**. Diskusia v rozšírenom formáte aj na nečlenské krajiny OECD (čo je podstatou globálneho fóra) sa zamerala predovšetkým na štrukturálne zmeny na agrárnych trhoch za posledné desaťrocie (narastajúcemu ekonomickému významu rýchlo rozvíjajúcich sa ekonomík, nestálosti cien agrárnych komodít a meniacemu sa rámcu poľnohospodárskych politik), ako aj na úvahy, či aktuálne vedomosti o dopadoch rôznych politických nástrojov sú ešte platné. Ďalšou témou bolo hľadanie takých politik pre zabezpečenie potravinovej bezpečnosti, ktoré by vôbec alebo čo najmenej narušali agrárne trhy a naopak, aká je úloha agrárneho obchodu v oblasti zabezpečovania potravinovej bezpečnosti.

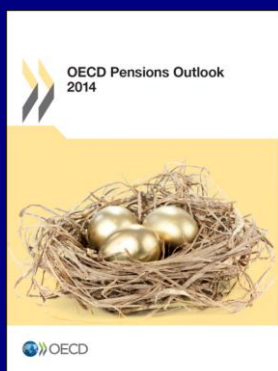
Na globálne fórum nadväzovalo zasadnutie **Výboru pre poľnohospodárstvo (COAG)**, na ktorom sa začali diskusie smerujúce k príprave **zasadnutia výboru na ministerskej úrovni** (1. štvrtrok 2016). Austrália predstavila priority svojho predsedníctva v Skupine G20, kde v poľnohospodárskej agende pokračuje v práci na systéme AMIS (informačný systém o agrárnych trhoch). Jediným substantívnym bodom programu bola diskusia o udržateľnom raste produktivity poľnohospodárskych systémov, čo je projekt realizovaný na úrovni Pracovnej skupiny pre poľnohospodárske politiky a trhy (APM) v kontexte práce OECD pre G20. Zatiaľ boli v rámci tohto projektu realizované hodnotenia inovačných systémov Kanady, Austrálie a Brazílie, ktorých inovačné systémy (predovšetkým výskum a vývoj) sú založené na odlišných modeloch. Z pohľadu substantívnej náplne výboru možno trochu kriticky konštatovať, že oproti predchádzajúcim rokom sa výbor posúva stále viac smerom k politickým otázkam a otázkam riadenia práce podriadených pracovných skupín a programov, pričom substantívna agenda poľnohospodárskej politiky sa neúmerne presunula na hlavne na úroveň Pracovnej skupiny pre poľnohospodárske politiky a trhy (APM).

V decembri **získalo Slovensko prvýkrát kofinancovanie konferencie z programu OECD pre agrárny výskum**. Riadiaci výbor Kooperatívneho výskumného programu OECD pre riadenie biologických zdrojov pre udržateľné poľnohospodárske systémy (CRP) schválil na kofinancovanie **konferenciu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre** (Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja). Univerzita sa uchádzala o kofinancovanie konferencie v SR vo vedeckej téme „*Trvalá udržateľnosť v praxi*“. Konferencia s názvom

	<p>„<i>Udržateľnosť vidieckych oblastí</i>“ je plánovaná na začiatok decembra 2015 v Nitre. Jej cieľom bude diskutovať o nových inovatívnych stratégiách a prístupoch k riešeniu kľúčových problémov poddimenzovaného rozvoja a nízkej ekonomickej výkonnosti vidieckych oblastí.</p> <p>V rámci výzvy na rok 2015, ktorá bola uzatvorená 10. septembra 2014, možno konštatovať mierny nárast záujmu zo strany SR. SR bude v roku 2015 pilotnou krajinou „prioritného záujmu“ v rámci tohto programu, čo je zachytené v Akčnom pláne k výsledkom hĺbkového hodnotenia programu Evalvačným výborom OECD. Z praktického hľadiska to znamená zvýšené úsilie OECD o propagovanie programu v SR za účelom dosiahnutia lepšej úspešnosti čerpania z programu CRP, ktorého je SR členom. Prirodzene, to všetko za podmienky dodržania vedeckej excelentnosti a kvality predkladaných návrhov, na čo dohliada Vedecká poradná rada programu. Výzva na rok 2016 by mala byť zverejnená na jar tohto roka (koniec marca – začiatok apríla).</p> <p>Schéma OECD pre uplatňovanie medzinárodných noriem pre ovocie a zeleninu zasadala 10. – 11. decembra 2014 vo formáte výročného zasadnutia. Medzi najdôležitejšie body rokovania patrilo schválenie vysvetľovacích brožúr pre čerešne a čínsku kapustu, schválenie záverov peer review fínskej inšpekčnej služby, úvodná diskusia o budúcom formáte a štruktúre peer review, ako aj prediskutovanie návrhu strategického plánu Schémy na roky 2015 – 2025.</p> <p>Z pohľadu SR bolo najdôležitejšie schválenie vysvetľovacej brožúry pre čerešne, ktorej autorom je Štátna veterinárna a potravinová správa SR. Ide pritom po brožúre pre dyňu červenú o druhý takýto materiál spracovaný Slovenskom. Brožúra vyjde na jar 2015.</p>
<p>Regionálny rozvoj</p>	<p>Rada OECD schválila na svojom zasadnutí 17. decembra 2014 zmenu názvu Výboru OECD pre politiku územného rozvoja a jeho príslušných podriadených pracovných skupín.</p> <p>Nové znenie názvov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výbor pre politiku územného rozvoja (Territorial Policy Committee – TDPC) sa mení na Výbor pre politiku regionálneho rozvoja (Regional Development Policy Committee – RDPC) • Pracovná skupina pre politiku územného rozvoja vidieckych oblastí sa mení na Pracovnú skupinu pre vidiecku politiku (Working Party on Rural Policy – WPRUR) • Pracovná skupina pre politiku územného rozvoja mestských oblastí sa mení na Pracovnú skupinu pre mestskú politiku (Working Party on Urban Policy – WPURB) • Pracovná skupina pre indikátory územného rozvoja (Workign Party on Territorial Indicators – WPTI) pokračuje s pôvodným, nezmeneným názvom. <p>Rada zároveň schválila aj nové mandáty výboru a pracovných skupín na nasledujúcich päť rokov (2015 – 2019). K zmene názvu výboru a jeho podriadených pracovných skupín došlo na základe rozhodnutia výboru v apríli 2014, keď sa uskutočnila diskusia zástupcov členských krajín o potrebe lepšie zohľadniť pracovnú náplň výboru, t.j. politiky pre regionálny rozvoj, aj v jeho názve (a názve pracovných skupín).</p> <p>Zástupca Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Peter Dupej bol v decembri potvrdený vo funkcii podpredsedu Pracovnej skupiny pre vidiecku politiku aj na rok 2015. Pracovná skupina sa venuje analýzám trendov rozvoja vidieka, výzvam a možnostiam pre rôzne typy vidieckych regiónov, chápaniu prepojení a vzájomného pôsobenia medzi vidieckymi a mestskými regiónmi za účelom zvýšenia konkurencieschopnosti vidieckych regiónov ai.</p>
<p>Sociálne veci</p>	<p>OECD vydala 8. decembra 2014 jednu zo svojich vlajkových publikácií „<i>Pohľad na dôchodkové systémy 2014</i>“ (OECD Pensions at a Glance 2014), ktorá obsahuje informácie o dôchodkových systémoch členských krajín OECD a štátov Skupiny G20.</p>

Pri tejto príležitosti generálny tajomník OECD Angel Gurría uviedol: „Je povzbudzujúce vidieť pokrok, ktorý sa dosiahol v posledných rokoch pri budovaní adekvátnych a udržateľných dôchodkových systémov. Rýchlo sa meniaci demografický vývoj a spomalenie svetovej ekonomiky zvyrazňujú potrebu ďalších reforiem. Musíme preto viac informovať, že pracovať dlhšie a prispievať viac do dôchodkových systémov je jediný spôsob, ako získať slušný príjem v dôchodku.“

Publikácia sa zaoberá skúmaním štátnych dôchodkových schém a súkromných dôchodkových fondov v pokrízovom období. Upozorňuje na skutočnosť, že hospodárska kríza zapríčinila znižovanie financovania štátnych dôchodkových schém a stratu dôvery verejnosti v súkromné dôchodkové spoločnosti a fondy. Zároveň sa musia dôchodkové systémy vyrovnávať s problémom starnutia populácie. Našťastie, ako uvádza správa, štáty zrýchlene zavádzajú dôchodkové reformy s cieľom stabilizovať výdavky na dôchodkové systémy a odpovedať na výzvy spojené so starnutím populácie. Reagujú na tieto okolnosti kombináciou opatrení, akými sú zvyšovanie dôchodkového poistenia a zvyšovanie príspevkov do fondov, najmä do súkromných fondov, a predlžovanie veku odchodu do dôchodku. Publikácia „Pohľad na dôchodkové systémy“ v piatich kapitolách podrobne analyzuje vykonávané činnosti a prijímané opatrenia reagujúce na existujúce výzvy zapríčinené starnutím populácie a dlhšou priemernou dĺžkou života, porovnáva dôchodkové reformy v pokrízovom období, analyzuje úlohy súkromných dôchodkových systémov a fondov, zaoberá sa úsporami na dôchodok a zvyšovaním dôchodkového poistenia do súkromných dôchodkových spoločností, ako aj automatickým vstupovaním do súkromných dôchodkových systémov. Veľkú pozornosť venuje výpisom z dôchodkových účtov v dôchodkových systémoch a národným informačným kampaniam o dôchodkových reformách a na podporu vstupu do súkromných dôchodkových spoločností. Ako odpoveď na znižujúcu sa dôveru verejnosti sa OECD rozhodla aktualizovať svoje „Základné princípy regulovania pracovných dôchodkov“ (OECD Core Principles of Occupational Pension Regulation). Cieľom je rozšíriť odporúčania na všetky súkromné dôchodkové schémy, a zároveň posilniť regulačný rámec dôchodkových systémov a tým viac posilniť ochranu úspor v takýchto systémoch. Napriek dôležitým reformám je však potrebné ďalej pokračovať v budovaní udržateľných dôchodkových systémov.

Viac informácií možno nájsť na: <http://www.oecd.org/daf/oecd-pensions-outlook-23137649.htm>.

Veda, technológia a priemysel

Podľa najnovšieho vydania „Výhľadu OECD pre vedu, technológiu a priemysel“ (OECD Science, Technology and Industry Outlook 2014) znižujúce sa rozpočty na výskum a rozvoj v krajinách Európskej únie, v Japonsku a USA, ktoré majú za následok znižovanie významu vyspelých ekonomík v oblasti vývoja technológií, prijímania nových patentov a v počte uverejnených vedeckých publikácií, **prenechávajú priestor Číne na to, aby sa stala svetovým lídrom vo výdavkoch na výskum a vývoj**. Správa zverejnená 12. novembra 2014 upozorňuje na fakt, že v dôsledku obnovy hospodárstva vo väčšine krajín OECD, ktoré sa spamätávajú z následkov hospodárskej krízy, sa **celkový podiel týchto krajín na globálnom financovaní výskumu a rozvoja v priebehu jednej dekády znížil z 90 % na 70 %**. Medziročný rast výdavkov na výskum a rozvoj bol v rokoch 2008 – 2012 v jednotlivých krajinách OECD 1,6 %, teda polovica výdavkov z rokov 2001 – 2008. V Číne sa v tom istom období výdavky zdvojnásobili. V roku 2012 Čína minula na výskum a rozvoj 257 miliárd amerických dolárov, USA 397, EÚ 282 a Japonsko 134 miliárd amerických dolárov. Správa tiež varuje, že schopnosť štátov financovať z verejných zdrojov výpadok financovania výskumu a vývoja zo súkromných zdrojov tak, ako to bolo počas krízy, je v dôsledku stále napätých rozpočtov verejných financií v mnohých krajinách OECD limitovaná.

Tohtoročné vydanie správy OECD o vede, technológiách a priemysle je desiate v poradí. Publikácia vychádza v dvojročnom intervale a mapuje kľúčové trendy vo vede, technológiách a inováciách v krajinách OECD a niekoľkých významných nečlenských krajinách (Argentína, Brazília, Kolumbia, Kostarika, India, Indonézia, Lotyšsko, Litva, Malajzia, Čínska ľudová republika, Ruská federácia a Juhoafrická republika). Cieľom správy, ktorá skúma národné priority politik vedy, technológií a priemyslu a iniciatív uvedené do praxe v rokoch 2012 až 2014, je informovať tvorcov politik, zástupcov

podnikateľskej sféry a analytikov o nedávnych a očakávaných zmenách v globálnych smeroch vedy, techniky a inovácií a pochopiť súčasné a možné budúce dôsledky týchto politík na globálnej i národnej úrovni. Správa OECD je zároveň jedným z pilierov spoločnej platformy inovatívnych politík OECD a Svetovej banky (OECD World Bank Innovation Policy Platform), ktorý poskytuje prístup k údajom, a tak vytvára priestor na kolektívne vzdelávanie v oblasti inovatívnych politík.

Súčasťou správy sú tzv. prehľady krajín (Country Notes). Podľa výhľadu je **Slovensko jednou z najdynamickejších sa rozvíjajúcich ekonomík**. Jeho rast je založený najmä na exporte a investíciách. **V oblasti vytvárania progresívneho systému podporovania vedy, technológií a priemyslu však v poslednej dekáde uskutočnilo iba obmedzený pokrok.** Prehľad upozorňuje, že v súčasnosti sa na základe prijatej Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (tzv. RIS3 SK) realizujú dôležité reformy v rozhodovacom procese, plánovaní, riadení, organizovaní, monitorovaní a kontrole v tejto oblasti. Tiež uvádza, že výdavky na výskum a rozvoj vyjadrené ako percento hrubého domáceho produktu sa zvýšili z 0,46 % v roku 2011 na 0,82 % v roku 2012, čo predstavuje 14,5-percentný ročný nárast. Vládne výdavky na výskum a rozvoj sa zvýšili z 0,16 % na 0,20 % v tom istom období. Ak tento trend bude aj naďalej pokračovať, výdavky dosiahnu úroveň 1,2 % HDP v roku 2020 tak, ako je stanovené v RIS3 SK.

Viac informácií je možné nájsť na <http://www.oecd.org/sti/oecd-science-technology-and-industry-outlook-19991428.htm>.

Zdravotníctvo

OECD vydala 3. decembra 2014 svoju kľúčovú štatistickú publikáciu v oblasti zdravotníctva pre región EÚ „*Pohľad na zdravotníctvo – Európa 2014*“. Ide o spoločnú správu OECD a Európskej komisie.

Podľa správy **európske krajiny dosiahli významné zlepšenie v oblasti zdravia obyvateľov, pričom však stále pretrvávajú značné rozdiely medzi jednotlivými krajinami, ako aj v rámci nich samotných.** Stredná dĺžka života pri narodení sa od roku 1990 v členských štátoch EÚ v priemere zvýšila o viac než päť rokov, hoci rozdiel medzi krajinami s najvyššou a najnižšou strednou dĺžkou života je aj naďalej približne osem rokov. **V rámci jednotlivých krajín pretrvávajú rozdiely medzi rôznymi sociálno-ekonomickými skupinami,** pričom osoby s vyššou úrovňou vzdelania a príjmu sú na tom zdravotne lepšie a žijú dlhšie než osoby zo znevýhodnených skupín. Tieto rozdiely súvisia s mnohými faktormi, pričom niektoré z nich sa netýkajú systémov zdravotnej starostlivosti (životné prostredie, životný štýl a individuálne správanie jednotlivcov).

Publikácia predstavuje najnovšie údaje týkajúce sa zdravia, rizikových faktorov pre zdravie a prístupu k vysoko kvalitnej zdravotnej starostlivosti vo všetkých členských krajinách EÚ, v kandidátskych krajinách (okrem Albánska) a krajinách Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO). Výber ukazovateľov vychádza predovšetkým zo základných európskych zdravotných ukazovateľov, ktoré vypracovala Európska komisia.

Aktuálne vydanie správy obsahuje aj **novú kapitolu o prístupe k zdravotnej starostlivosti a posudzuje vplyv hospodárskej a finančnej krízy na prístup k zdravotnej starostlivosti** (finančné a geografické prekážky, čakacie lehoty).

Hlavné zistenia publikácie:

- **Stredná dĺžka života sa stále predlžuje, rozdiely však naďalej pretrvávajú.**
- **Rozdiely sú z pohľadu zdravia aj vzdelania.** Vysoko vzdelané ženy a muži spravidla žijú o niekoľko rokov dlhšie a ich zdravotný stav je lepší.
- **Vplyv hospodárskej a finančnej krízy na zdravie a úmrtnosť obyvateľstva je rôznorodý.** Javí sa, že miera samovrážd, ktorá sa na začiatku krízy mierne zvýšila, sa znovu vrátila na úroveň pred krízou. Úmrtnosť v dôsledku dopravných nehôd sa znižovala rýchlejšie v rokoch po kríze než v predchádzajúcich rokoch. Kríza tiež mohla prispieť k dlhodobému nárastu obezity. Údaje v niektorých krajinách poukazujú na súvislosť medzi finančnou tiesňou a nadváhou – ľudia, ktorí prechádzajú obdobiami finančných ťažkostí, sú bez ohľadu na ich príjem alebo majetok vystavení väčšiemu riziku. Nadváhou

spravidla trpia vo väčšej miere ľudia zo znevýhodnených skupín.

- **Po hospodárskej kríze došlo k zníženiu alebo spomaleniu výdavkov na zdravotníctvo.** V období rokov 2009 – 2012 sa výdavky na zdravotníctvo v polovici krajín EÚ v reálnych hodnotách znížili a v ostatných krajinách sa spomalili. Výdavky na zdravotníctvo klesali každoročne v priemere o 0,6%, pričom v období 2000 – 2009 každoročne stúpali o 4,7%. K poklesu výdavkov dochádzalo v dôsledku prepúšťania zdravotníckych pracovníkov a znižovania plátov, znižovania poplatkov vyplácaných poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, nižších cien liekov a zvyšujúcej sa spoluúčasti pacientov.
- **Univerzálne pokrytie zdravotnou starostlivosťou zaručuje prístup k zdravotnej starostlivosti.** Väčšina krajín EÚ si zachovala univerzálne (alebo takmer univerzálne) pokrytie zdravotnou starostlivosťou pre základný balík zdravotníckych služieb.
- **Kvalita zdravotnej starostlivosti sa vo väčšine krajín zlepšila, rozdiely však naďalej pretrvávajú.**
- **Starnutie obyvateľstva bude v budúcnosti zakladať zvýšené požiadavky na systémy zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti.**

Viac si je možné prečítať na <http://www.oecd.org/health/health-at-a-glance-europe-23056088.htm>.

Životné prostredie

Globálne fórum pre životné prostredie sa 27. – 28. novembra 2014 konalo na tému **prepojenia medzi vodnými zdrojmi, energiou a výživou (Water-Energy-Food Nexus)**.

Vodné zdroje, potravinová a energetická bezpečnosť sú zásadné pre dlhodobu udržateľný ekonomický rast a životnú úroveň obyvateľstva a existuje medzi nimi významné prepojenie. Aktivity v jednom z nich môžu ovplyvňovať, dokonca ohrozovať ekonomický rast ďalších dvoch. Navyše, vzájomné konkurovanie si v oblasti prírodných zdrojov môže viesť k tlaku na ceny z krátkodobého hľadiska a k neodvratiteľným zmenám ekosystémov, ktoré následne môžu ovplyvniť bezpečnosť zdrojov v dlhodobom meradle. Sektor potravinárstva a výživy je výrazne prepojený na oba sektory, vodných zdrojov i energie, a to aj ako spotrebiteľ, aj ako zdroj. Dôkazom vysokej ekonomickej a politickej zraniteľnosti našich spoločností vyplývajúcej zo šokov v prepojených sektoroch vody, energie a výživy naprieč globálnymi hodnotovými reťazcami, bola aj kríza vysokých cien potravín z rokov 2008 – 2009. Vyplývalo z toho ponaučenie nepodceňovať a nezanedbávať tieto kritické prepojenia. Lepšiemu porozumeniu komplexného vzťahu medzi týmito sektormi sa venujú aktéri akademického sektora, súkromnej sféry i tvorcovia politik predovšetkým od konferencie v Bonne v roku 2011 (The Bonn Nexus Conference), na ktorej medzinárodná komunita uznala, že tieto sektory nemôžu byť riadené izolovane. Operatívna realita sa však ukazuje ako výzva hlavne z dôvodu multidimenzionálnych vzájomných prepojení medzi týmito sektormi a komplexnosť ich vzájomného prepojenia sťažuje vytvorenie fungujúceho holistického politického rámca. Pohľad do budúcnosti hovorí o významných výzvach: rýchlo sa zvyšujúca svetová demografická krivka, meniace sa ekonomické podmienky a klíma. V súčasnosti ešte stále sektory energetiky a poľnohospodárstva plánujú individuálne, často bez toho, aby brali do úvahy dostupnosť vodných zdrojov a vzájomne si konkurujú v dopyte po vode a pôde.

OECD chce byť lídrom v tejto oblasti, preto Globálne fórum pre životné prostredie malo za cieľ prispieť k riešeniu týchto otázok spojením expertov a tvorcov politik z členských a partnerských krajín organizácie. Bolo zamerané predovšetkým na implikácie prepojenia týchto sektorov pre udržateľný ekonomický rast, integráciu prepojenia v národných politikách (governance), ich regionálnu a miestnu dimenziu, zakomponovanie prepojenia do ekonomického modelovania, ako k prepojeniu pristupujú ekonomické, finančné a rozvojové politiky, ako zvažujú jeho riziká investori a na úlohu prepojenia v rozvojovej agende po roku 2015. OECD považuje svoju komparatívnu výhodu, teda zameranie sa predovšetkým na ekonomickú analýzu, za pridanú hodnotu, ktorú môže poskytnúť pri hľadaní vhodných a fungujúcich riešení.

Ako povedal zástupca generálneho tajomníka OECD **Rintaro Tamaki** vo svojom vystúpení počas fóra: „*Konať už teraz nie je výhodné len z pohľadu životného prostredia, ale aj ekonomicky racionálne.*“

OECD identifikovala štyri základné oblasti, na ktoré je potrebné viac upriamiť pozornosť medzinárodnej politiky:

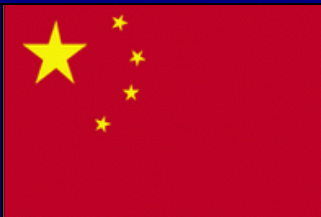
- Potreba nsmerovať prepojenia na národnú a lokálnu úroveň a lepšie koordinovať politiky vodného hospodárstva, energetiky a poľnohospodársku politiku na týchto úrovniach.
- Potreba lepšieho pochopenia dlhodobých trendov a vzájomných interakcií za účelom lepšieho plánovania a tvorby politik.
- Potreba vhodných podnetov pre investície a financovanie.
- Príspevok k Rozvojovej agende po roku 2015, predovšetkým k rozvojovému cieľu „Voda“.

Výstupy z diskusie počas globálneho fóra majú za cieľ byť príspevkom aj k Svetovému fóru o vode, ktoré sa bude konať v apríli 2015 v Južnej Kórei.

Globálnemu fóru predchádzala neformálna diskusia medzi expertmi OECD na rovnakú tému organizovaná v septembri veľvyslancom a stálym predstaviteľom Holandského kráľovstva pri OECD.

Vonkajšie vzťahy OECD

Globálne vzťahy OECD

Zintenzívnenie spolupráce s Čínou je dôležité pre **udržanie globálnej relevantnosti OECD** v dynamicky sa meniacom multilaterálnom rámci a pre zachovanie postavenia OECD ako tvorkyne globálnych štandardov a odporúčaní. V súvislosti s blížiacim sa 20. výročím vzájomnej spolupráce a predsedníctvom Číny v Skupine G20, podpísal generálny

tajomník OECD Angel Gurría v novembri 2014 **memorandum s čínskym ministerstvom obchodu**, ktorého cieľom je prehĺbiť dialóg na politickej a expertnej úrovni.

OECD začala spolupracovať s Čínou už v polovici 90. rokov. **V októbri 1995** Rada OECD schválila prvý program spolupráce, ktorého cieľom bolo položiť základy vzájomne výhodnej kooperácie. Impulzom pre jej ďalší rozvoj bol dynamický rast čínskej ekonomiky, ktorý viedol OECD k sformulovaniu prvej koncepcie o posilňovaní partnerstva s Čínou a ďalšími krajinami BRIICS. Ministerské zasadnutie Rady OECD v roku 2007 schválilo proces tzv. **posilneného zaangažovania** (Enhanced Engagement) s týmito krajinami, ktorý následne v roku 2012 viedol k formalizovaniu ich postavenia ako **klúčových partnerov OECD** (Key Partners). Klúčoví partneri získali viaceré privilégia, ktorými ostatné partnerské krajiny nedisponujú (jednoduchšie procedúry pre účasť na aktivitách OECD, automatické pozývanie na globálne fóra a ďalšie podujatia, vrátane napr. aj samotného Ministerského zasadnutia Rady).

Čína nedeklarovala záujem o členstvo v OECD, ale **postupne sa začala intenzívnejšie zapájať do niektorých aktivít**. V roku 2009 sa stala členom Globálneho fóra o transparentnosti a výmene informácií v daňových záležitostiach, v roku 2011 aj členom Medzinárodného dopravného fóra (ITF). Viaceré direktoriáty OECD podpísali so svojimi čínskymi partnermi memorandá a porozumení. Od roku 2012 sa realizuje program stáží čínskych vládnych expertov v OECD, ktorý je čiastočne financovaný nemeckým „Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit“. V súčasnosti pracujú v OECD štyria čínski konzultanti, resp. stážisti vyslaní čínskou vládou. Čína je **asociovaným členom v troch pracovných orgánoch OECD, ako aj v projekte BEPS**. Aktívne sa zapája aj do projektu hodnotenia žiakov PISA. Doteraz pristúpila k šiestim právnym nástrojom OECD.

Ekonomická situácia Číny, podobne ako ostatných štátov BRIICS, ako aj perspektívy jej vývoja sú **pravidelné zahrňané do analýz OECD** (pripravuje sa ekonomické hodnotenie Číny, jej agrosektor bol obsahom napríklad aj samostatnej špeciálnej kapitoly „*Poľnohospodárskeho výhľadu OECD a FAO 2013*“). Čína sprístupňuje pre potreby OECD aj svoje štatistické údaje. Podľa analýzy z roku 2012 je podiel týchto štatistických údajov na celkovej národnej databáze na úrovni 40% (členské štáty OECD dosahujú v priemere ukazovateľ 65-85%). Postačujúce údaje sú však iba v oblastiach energetiky a makroekonomiky.

Čína reaguje na záujem OECD o bližšiu spoluprácu **zdržanlivo**. Na druhej strane, predovšetkým počas ruského a austrálskeho predsedníctva v Skupine G20 sa ukázalo, že OECD disponuje expertným potenciálom, detailnými analýzami, ale aj efektívnymi nástrojmi, ktoré dokážu prispieť k riešeniu globálnych výziev – vid' spolupráca pri výmene informácií v daňovej oblasti. Ide určite o najúspešnejšiu iniciatívu OECD v posledných rokoch s najväčším presahom na nečlenské štáty. Predsedníctvo Číny v Skupine G20 môže byť míľnikom aj pre priamu spoluprácu Číny s OECD. Pre Čínu je dôležité, aby vzájomná spolupráca prebiehala na rovnoprávnom základe.

Výbor OECD pre vonkajšie vzťahy (ERC) na svojom novembrovom zasadnutí **špecifické národné programy** (Country Programmes) pre **prvé dve krajiny – Kazachstan a Peru**. O vytvorení nového nástroja „*Globálnej stratégie OECD*“ rozhodlo Ministerské zasadnutie Rady OECD v máji 2013. Cieľom špecifických národných programov je vytvoriť priestor pre **prehĺbenie angažovanosti nečlenských štátov a podporiť reformné úsilie partnerských krajín**. Na rozdiel od spolupráce s kľúčovými partnermi OECD nebudú špecifické národné programy financované z časti I. rozpočtu organizácie, ale **iba výlučne z dobrovoľných príspevkov**. Špecifické národné programy by mali trvať **dva roky (2015-2016)** s možnosťou ich obnovenia.

Tieto programy by mali **napomôcť šíreniu najlepších praktík OECD aj v širšom regionálnom kontexte**. Kazachstan a Peru by sa mali stať vzorom pre krajiny v regióne. S prihliadnutím na záujmy a priority pracovných orgánov OECD by špecifické národné programy mali uľahčiť účasť oboch krajín na vybraných aktivitách OECD, ako pri vypracovaní spoločných štúdií či peer reviews.

V prípade Kazachstanu, ktorý intenzívne spolupracuje s OECD predovšetkým v rámci „Programu OECD pre konkurencieschopnosť Eurázie“, navrhovaný špecifický národný program zahŕňa 20 hodnotení politík a spoluprácu v oblasti budovania kapacít. Predpokladá partnerstvo v šiestich orgánoch OECD a prístupenie k 28 právnym nástrojom a odporúčaniam OECD.

Hoci Peru čelí významným inštitucionálnym, ekonomickým, sociálnym a environmentálnym výzvam, vláda deklarovala silnú politickú vôľu na zintenzívnenie spolupráce s OECD. Podľa schváleného špecifického národného programu by sa malo realizovať 18 hodnotení politík a projektov v oblasti budovania kapacít, ako aj partnerstvo v 17 orgánoch OECD a prístupenie k 12 právnym nástrojom a odporúčaniam OECD. Peru požiadalo o podpísanie osobitnej dohody s OECD o realizácii špecifického národného programu kvôli národným legislatívnym pravidlám, s čím Výbor pre vonkajšie vzťahy vyslovil súhlas.

Špecifické národné programy budú financované v plnej výške na základe grantových zmlúv a počas celej doby ich trvania.

V novembri (25. – 27.) sa v Paríži po druhýkrát uskutočnil **Týždeň Eurázie**. Prvé podujatie sa konalo minulý rok. Jeho cieľom je vytvoriť diskusnú platformu pre krajiny zahrnuté v Programe OECD pre zvyšovanie konkurencieschopnosti Eurázie (OECD Eurasia Competitiveness Programme) a zviditeľniť tento segment regionálnej angažovanosti

OECD. Program OECD pre zvyšovanie konkurencieschopnosti Eurázie pozostáva z dvoch iniciatív: **Iniciatívy pre Východnú Európu a Južný Kaukaz** (EESC - Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina - spustená v roku 2009) a

Iniciatívy pre Strednú Áziu (CAI - Afganistan, Kazachstan, Kirgizsko, Mongolsko, Tadžikistan, Turkmenistan a Uzbekistan - spustená v roku 2008). Cieľom oboch iniciatív je napomôcť vytváraniu kvalitného podnikateľského prostredia pre investície, zvyšovanie produktivity, podporu podnikania, rozvoj súkromného sektora, budovanie znalostnej ekonomiky a tak prispieť k zvýšeniu atraktívnosti regiónu pre vstup zahraničných investícií.

OECD sa svojou aktivitou snaží podporovať veľmi dynamický eurázijský región. Od rozpadu bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík prešli tieto krajiny procesom ťažkej transformácie. Vlády dosiahli významné úspechy, vrátane prechodu na viac otvorenú a trhovú ekonomiku. Občania týchto krajín začínajú pociťovať zvyšovanie ich životnej úrovne.

Krajiny Eurázie boli schopné využiť výhodu ich najväčšieho potenciálu, ktorý spočíva v prírodných zdrojoch, mladej gramotnej populácie a ich geografickej polohe na križovatke medzi Európou, Čínou, Ruskom a Tureckom. Hrubý domáci produkt týchto krajín v rokoch 1999 až 2011 vzrástol viac ako dvakrát a chudoba sa znížila o polovicu. Priemerné tempo rastu počas globálnej finančnej krízy zostávalo relatívne vysoké. V roku 2013 bolo tempo rastu regiónu na úrovni 4,5%, zatiaľ čo v krajinách OECD to bolo len 1,3%. Aj v súčasnosti sú perspektívy rastu veľmi dobré. Predpokladaná miera rastu regiónu je v roku 2014 na úrovni 4,1% a v roku 2015 na úrovni 4,9%. Naopak, globálny rast sa odhaduje vo výške 3,3% v roku 2014 a 3,7% v roku 2015. Súčasne vlády regiónu realizovali značné reformy s cieľom diverzifikovať svoje ekonomiky, posilniť podnikateľské prostredie a prilákať priame zahraničné investície. V období od 1997 do 2013 čistý prílev priamych zahraničných investícií vzrástol viac ako šesťnásobne.

Vlády musia realizovať politiky, ktoré budú smerovať k ďalšej integrácii v rámci svetovej ekonomiky. Krajiny s bohatými zásobami prírodných zdrojov musia rozvíjať svoj priemysel v porovnaní s ťažobným priemyslom. Krajiny s malými zásobami prírodných zdrojov sa musia orientovať na ekonomickú integráciu a posilňovanie prepojenia na globálne hodnotové reťazce (Global Value Chains). Krajiny Eurázie vyvinuli veľké úsilie smerom k liberalizácii obchodu a investovaniu. Avšak je potrebné posilniť reformy v oblasti exportu, podporovať rozvoj infraštruktúry a finančného mechanizmu. Tieto procesy sa týkajú predovšetkým poľnohospodárskeho sektoru. Krajiny musia zvýšiť export poľnohospodárskej produkcie, ale súčasne je potrebné zvyšovať podiel spracovaných výrobkov. Taktiež sektor služieb má značný potenciál rastu. Súčasnne je nedostatočne využívaný cezhraničný obchod, ktorý je obmedzovaný netransparentnými colnými procedúrami. OECD môže byť nápomocná pri zlepšovaní cezhraničného obchodu, znižovaní nákladov, podpore transparentnosti, ako aj získania väčšieho prínosu z medzinárodného obchodu a ekonomickej integrácii.

Hlavnou udalosťou bolo **spoločné výročné zasadnutie Riadiacich výborov oboch iniciatív a Okrúhly stôl o konkurencieschopnosti (OECD Eurasia Competitiveness Roundtable)**, počas ktorého prebehlo hodnotenie (peer review) Arménska, Kazachstanu a Tadžikistanu. Súčasťou Týždňa Eurázie bolo Biznis-fórum a dve tematické zasadnutia: „Greening Economies through Green Growth“ a „Integrity in Eurasia“.

Riadiaci výbor ocenil pokračovanie kontaktov s partnerskými krajinami na vysokej úrovni a odsúhlasil realizáciu nových projektov. Vyzdvihol podpísanie **Memoranda o spolupráci medzi Ukrajinou a OECD**, ako aj schválenie **Osobitného národného programu pre Kazachstan**. Na zasadnutí bola prijatá aj **Stratégia rozvoja ďalšej spolupráce do roku 2020**. Členovia výboru **schválili nomináciu veľvyslankyne a stálej predstaviteľky SR pri OECD Ingrid Brockovej na post podpredsedníčky Okrúhleho stola o konkurencieschopnosti v roku 2015**, počas ktorého sa uskutočnia peer review Ukrajiny a Gruzínska a monitoring Kirgizska a Moldavska.

Ďalší Týždeň Eurázie sa bude konať 23. – 27. novembra 2015 v sídle OECD v Paríži.

Foto: OECD

Stála predstaviteľka a veľvyslankyňa SR pri OECD Ingrid Brocková koordinuje **dialóg krajín V4 so sekretariátom OECD** týkajúci sa pomoci OECD v reformnom úsilí vlády Ukrajiny. Vzhľadom na transformačné skúsenosti sú krajiny V4 prirodzeným a autentickým partnerom organizácie v procese realizácie Memoranda o porozumení podpísaného medzi vládou Ukrajiny a OECD v roku 2014. Krajiny V4 sa intenzívne angažujú aj v regionálnom programe OECD zameranom na zvyšovanie konkurenčnej schopnosti Eurázie, do ktorého patrí aj Ukrajina. V tomto kontexte ponúkli krajiny V4 OECD nadviazať na spoločné podujatia predstaviteľov krajín V4 na Ukrajine, a zároveň využiť možnosť zaangažovania ambasad krajín V4 v dialógu Ukrajina – OECD.

Výkonná riaditeľka IEA Maria van der Hoevenová prezentovala počas spoločného pracovného obeda pri príležitosti svojej návštevy v Bratislave (23. – 24. november 2014) **ministrom energetiky krajín V4** závery „**Svetového energetického výhľadu IEA 2014**“. Ministrom energetiky krajín V4 a zástupcu Európskej komisie informovala o hlavných zisteniach správy s dôrazom na obsah hĺbkovej kapitoly o jadrovej

Foto: MH SR

energii. Obedu dominovala problematika energetickej bezpečnosti Európy, riešenia dovoznej závislosti regiónu V4 v zemnom plyne a príprava rámca pre vybudovanie Energetickej únie. Účelom návštevy výkonnej riaditeľky IEA v Bratislave bola **účasť na výročnej konferencii o energetickej politike EÚ a energetickej bezpečnosti krajín V4** a bola súčasťou programu predsedníctva SR vo V4. Pozn.: Viac o prezentácii v časti „Energetika“.

Obe foto: Stála misia

Po skončení plenárnych rokovaní prvého dňa zasadnutia Výboru OECD pre rozvojovú pomoc na vysokej úrovni (DAC HLM) hostili krajiny V4 **receptiu**, ktorú otvoril štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR **Peter Burian** z pozície predsedníckej krajiny Vyšehradskej skupiny. Na základe úspešného integračného príbehu krajín V4,

z ktorých tri krajiny sa stali v roku 2013 aj členmi DAC-u, vyjadril štátny tajomník v mene V4 pripravenosť aj naďalej poskytovať svoje transformačné a reformné skúsenosti predovšetkým krajinám západného Balkánu a Východného partnerstva. Osobitne spomenul tiež realizáciu spoločných aktivít V4 na Ukrajine. „*Som hrdý, že značka V4 sa stala vysoko hodnotenou a predstavuje atraktívnu platformu pre veľký počet tretích krajín a regionálnych zoskupení,*“ uviedol. „*Členstvo v DAC-u je pre nás veľkým ocenením ale aj záväzkom,*“ podčiarkol štátny tajomník na záver.

Iné aktivity OECD

V OECD sa 8. decembra 2014 OECD uskutočnila **prednáška bývalého podpredsedu vlády a ministra financií Poľska Jana Vincenta-Rostowského**. Príčinou krízy eurozóny boli podľa Rostowského zásadné štrukturálne nedostatky pri jej koncipovaní. V druhej polovici 20. storočia kríza vypadla zo slovníka vyspelých štátov. Pri vytváraní eurozóny sa tak zanedbala kontracyklická politika – kapacita čeliť negatívnemu šoku spoločnou makroekonomickou politikou (menovou a hlavne fiškálnou). Kríza je tak daňou za vytvorenie menovej únie bez politickej únie, ktorá by umožnila efektívnu spoločnú fiškálnu

politiku. Fiškálna a banková únia mali predchádzať politickej únii. Jan Vincent-Rostowski otvorene kritizoval rolu Nemecka v EÚ – fiškálne kritériá sú nástrojom disciplinovania členských štátov a menová politika dusí rast, pritom nemecká proexportná ekonomika dlhodobo profitovala z expanzívnych politík južných štátov. Z hľadiska **perspektív eurozóny**, podľa optimistického scenára nás čaká 5 až 10 rokov stagnácie, počas ktorých sa Európska centrálna banka postupne emancipuje a

stane plnohodnotnou nezávislou centrálnou bankou. Podľa pesimistického scenára medzičasom zasiahne eurozónu ďalší negatívny šok, ktorému v dôsledku nedostatočných reforiem, podľahne. Poľsko by preto bolo za vytvorenie politickej únie v EÚ, aby sa obnovila kapacita plnohodnotne používať makroekonomické politiky. Podľa Jana Vincent-Rostowského predpokladom vstupu Poľska do eurozóny je práve jej reforma a zlepšenie vlastnej ekonomickej odolnosti Poľska. Podľa hlavnej ekonómky OECD Catherine Mannovej si dnes EÚ žela vstup Poľska do eurozóny viac než Poľsko samotné. Poľsko spĺňa objektívne kritéria vstupu, navyše od Poľska, ako najväčšieho recipienta štrukturálnych fondov, by sa očakávala ochota prispieť svojim dielom k rastu eurozóny. Rostowski jej oponoval: „*Hlavným záujmom Poľska a základom jeho postavenia v EÚ je stabilita vlastnej ekonomiky, ktorú nemožno ohroziť v mene spoločného záujmu.*“

Účasť SM SR pri OECD na aktivitách v SR

Pod záštitou guvernéra Národnej banky Slovenska Jozefa Makúcha a rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolfa Siváka sa 13. – 14. novembra 2014 v Bratislave konal ďalší ročník **medzinárodnej vedeckej konferencie „Ekonomická teória a ekonomická realita – ETER 2014“**. Jej hlavným cieľom bola diskusia o teoretických prístupoch a poznatkoch v kontexte súčasných ekonomických problémov a ich využitia pri riešení otázok súčasného ekonomického vývoja. Témami konferencie boli otázky: význam inštitucionálnej teórie pre súčasné obdobie vývoja slovenskej a európskej ekonomiky, porovnanie prvkov ekonomiky založenej na vedomostiach, tvorba ľudského kapitálu v ekonomike založenej na vedomostiach, analýza hlavných nekonvenčných prístupov k ekonomickej teórii, vývoj ekonomických systémov v novej ekonomickej realite, vývoj medzinárodnej migrácie v rámci globalizačných procesov, dopady finančnej a dlhovej krízy v krajinách EÚ a alternatívne prístupy k meraniu ekonomickej výkonnosti. Hlavnými rečníkmi konferencie boli guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch, rektor Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolf Sivák, bývalý prezident Českej republiky Václav Klaus, dekan Národohospodárskej fakulty Vysokého školy ekonomickej v Prahe Miroslav Ševčík a Ingrid Brocková, veľvyslankyňa a stála predstaviteľka SR pri OECD.

Obe foto: Ekonomická univerzita v Bratislave

Obe foto: Finančné riaditeľstvo SR

Konferencia krajín V4 s názvom „*Spolupráca ako nástroj smerom k vyššej miere efektívnosti a konkurencieschopnosti regiónu*“ organizovaná Finančným riaditeľstvom SR pod záštitou predsedníctva SR vo V4 v Bratislave 13. – 14. novembra 2014 bola zameraná na zvyšovanie efektívnosti v boji proti daňovým únikom. Jej cieľom bolo prediskutovať možnosti zvyšovania odbornej kapacity Finančnej správy SR v daňovej a colnej oblasti zdieľaním skúseností a dobrých praktík. Predmetom diskusií boli otázky spoločného záujmu v daňovej a colnej oblasti, lepšieho výberu daní (DPH) a transferového oceňovania. Otvárali ju podpredseda vlády a minister financií SR Peter Kažimír, podpredseda vlády a minister vnútra SR Robert Kaliňák, minister spravodlivosti SR Tomáš Borec, guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch a prezident Finančného riaditeľstva SR František Imrecze. Téma konferencie úzko súvisela s aktivitami OECD v daňovej oblasti, akými sú projekt BEPS a automatická výmena daňových informácií vo formáte Skupiny G20. Na konferencii sa zúčastnila aj veľvyslankyňa a stála predstaviteľka SR pri OECD Ingrid Brocková.

Veľvyslankyňa a stála predstaviteľka SR pri OECD Ingrid Brocková vystúpila na 16. ročníku medzinárodnej vedeckej konferencie „*Financie a riziko 2014*“, ktorá sa konala 25. – 26. novembra 2014 v Bratislave pod záštitou guvernéra Národnej banky Slovenska Jozefa Makúcha a rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave Rudolfa Siváka. Hlavným cieľom konferencie bolo prezentovať výsledky výskumu a zdieľať poznatky zo skúseností týkajúcich sa vývoja verejných a podnikových financií v regióne strednej a východnej Európy, vývoja finančných trhov, rizík finančnej konsolidácie atď. Konferencia zároveň usilovala o podporu inovačného procesu, výskumu a spolupráce s ostatnými krajinami svetovej ekonomiky. Účastníci pojednali aj o dopadoch globálnej hospodárskej a finančnej krízy, najmä jej dlhových aspektoch na podnikové financie.

Iné aktivity SR v OECD

Obe foto: Stála misia

Martin Filko, hlavný ekonóm a riaditeľ Inštitútu finančnej politiky Ministerstva financií SR, vystúpil 24. novembra 2014 v OECD s prezentáciou na tému „*Konvergencia, ekonomický rast a pracovné miesta – 20 rokov slovenskej skúsenosti*“. Prezentácia sa uskutočnila v rámci série interných seminárov Ekonomického direktoriátu OECD určených pre svojich zamestnancov a prebehla aj za účasti zástupcov zo stálych misií členských krajín pri OECD. Prvá časť prezentácie sa zaoberala hodnotením konvergencie slovenskej ekonomiky za posledných 20 rokov voči priemeru EÚ, so zreteľom na porovnanie vývoja v Slovenskej a Českej republike a faktory, ktoré podmienili odlišný vývoj ekonomík. Prezentácia obsahovala aj porovnanie súčasnej pozície Slovenska v rebríčku krajín OECD v oblastiach zásadných pre ďalší vývoj SR, smerom k znalostnej, udržateľnej nízkouhlíkovej ekonomike, ktorá zvýši celkovú kvalitu života obyvateľov v súlade s odporúčaniami OECD. V druhej časti prezentácie sa Martin Filko venoval jednej z najpálčivejších problematik, a to otázke pretrvávajúcej dlhohodobej nezamestnanosti v SR. Rozobral jej hlavné príčiny, rozdielny vývoj trhu práce oproti Českej republike, regionálne rozdiely v rámci SR a špecificky rómsku problematiku a príčiny vylúčenia Rómov z trhu práce. V diskusii s ekonomickými analytikmi OECD predstavil Martin Filko aktuálne zavedené a pripravované opatrenia na trhu práce a možnosti pre ďalšie riešenia v tvorbe vhodných politík. Prezentácia vychádzala z výsledkov štúdie Inštitútu finančnej politiky „*Nezamestnanosť na Slovensku*“ z roku 2014.

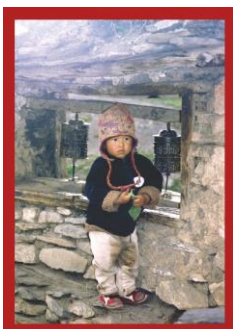

Foto: Alojz Halász

Všetky foto: Stála misia

Pri príležitosti Týždňa Eurázie v OECD (25. – 27. november 2014) zorganizovali stále misie Slovenskej a Českej republiky pri OECD **spoločnú recepciu**. Veľvyslankyňa a stála predstaviteľka SR pri OECD Ingrid Brocková na nej, v kontexte 25. výročia Nežnej revolúcie, pripomenula skúsenosti oboch krajín s demokratickými a ekonomickými reformami a pripravenosť odovzdať ich ďalej krajinám regiónu východnej Európy, južného Kaukazu a strednej Ázie. Z pohľadu predsedníctva SR vo V4 potvrdila osobitný záujem SR na pokračovaní politického dialógu s týmito krajinami za účelom posilnenia civilnej spoločnosti, medzinárodnej spolupráce a zvýšenia konkurencieschopnosti regiónu uplatnením jeho potenciálu.

Foto: Stála misia

Viete, že...

- ... v priemere v krajinách OECD 82% mladých dospelých (vo veku 25 – 34 rokov) dosiahlo minimálne vyššie sekundárne vzdelanie v porovnaní so 64% dospelých (vo veku 55 – 64 rokov)?
- ... počet užívateľov Facebooku vzrástol z 12 miliónov v decembri 2006 na 955 miliónov v januári 2012? Tento údaj ilustruje, akú dôležitosť zohráva internet v našom živote. Školy a učitelia sa stále častejšie stretávajú s potrebou oboznamovať študentov s pozitívnymi a negatívnymi stránkami virtuálneho sveta.
- ... OECD predpovedá, že v krajinách OECD v priemere vzrastú výdavky na dôchodky z 9,5% HDP v roku 2015 na 11,7% HDP v roku 2050?
- ... v roku 2012 na celom svete viac ako 4,5 milióna študentov navštevovalo školy mimo krajiny svojho pôvodu? Viac ako 75% z nich študovalo v krajinách OECD.
- ... úmrtnosť po hospitalizácii sa v prípade infarktu medzi rokmi 2000 – 2011 znížila v EÚ v priemere o 40% a prípade mozgovej porážky o viac než 20%? Odráža to mieru lepšej úrovne akútnej zdravotnej starostlivosti a lepší prístup k špecializovaným oddeleniam pre pacientov s mozgovou porážkou v niektorých krajinách.
- ... Európska komisia prognózovala v roku 2012, že v období rokov 2010 – 2060 sa verejné výdavky na zdravotnú starostlivosť vo všetkých krajinách EÚ zvýšia v priemere o 1 až 2% HDP a podobný nárast sa zaznamená aj v súvislosti s verejnými výdavkami v oblasti dlhodobej starostlivosti?
- ... počet lekárov na jedného obyvateľa v priemere rástol vo všetkých krajinách EÚ z 2,9 lekárov na tisíc obyvateľov v roku 2000 na 3,4 lekára v roku 2012? Tento nárast bol obzvlášť rýchly v Grécku (z veľkej časti pred krízou) a v Spojenom kráľovstve.
- ... výdavky na zdravotníctvo v krajinách EÚ klesali v období 2009 – 2012 každoročne v priemere o 0,6%, pričom v období 2000 – 2009 každoročne stúpali o 4,7%?
- ... v členských štátoch EÚ trpela v roku 2012 nadváhou v priemere jedna zo šiestich dospelých osôb, pričom v roku 2002 to bola jedna z ôsmich dospelých osôb?
- ... v priemere v krajinách EÚ 61% dospelých hovorí, že konzumuje každý deň ovocie? Ženy jedia ovocie častejšie ako muži vo všetkých členských krajinách EÚ, pričom najväčší rozdiel v konzumácii ovocia z hľadiska pohlavia je na Islande, v Slovinsku, Nemecku a na Slovensku.
- ... denná spotreba zeleniny sa v krajinách EÚ pohybuje od menej než 50% (v Nemecku, Slovinsku, Fínsku, Španielsku, Dánsku, Maďarsku a na Islande) až po viac než 70% (v Írsku, Belgicku a Spojenom kráľovstve)? Priemer EÚ-21 je pritom 58%. Rozdiel medzi pohlaviami v konzumácii zeleniny je najväčší v Nemecku, Fínsku, Švajčiarsku, Slovinsku, Nórsku a Dánsku.

Zdroj: OECD a pridružené organizácie

Pozn.: Zdrojom údajov týkajúcich sa zdravotníctva je „Pohľad na zdravotníctvo – Európa 2014“ – o zábere publikácie viď v rubrike „Zdravotníctvo“.

Rozhovor s ...

**riaditeľkou odboru zahraničných vzťahov
Eximbanky SR
Silviou Gavorníkovou**

Foto: Silvia Gavorníková

**V novembri ste sa stali
predsedníčkou
Pracovnej skupiny OECD
pre exportné úvery
a úverové záruky. Čo
táto funkcia znamená pre
Slovensko?**

Po vstupe Slovenska do OECD v roku 2000 sme sa ako členská krajina stali pozorovateľmi Pracovnej skupiny pre exportné úvery a úverové záruky (ECG), kde sme museli splniť podmienky na to, aby nás v roku 2006 pracovná skupina prijala za riadneho člena. Eximbanka SR je tak historicky prvou inštitúciou krajín strednej a východnej Európy, ktorá má na poste predsedu pracovnej skupiny ako svojho zástupcu. Vnímam to ako veľkú česť, ocenenie práce na medzinárodnej úrovni v rámci tejto pracovnej skupiny, aby závery prijaté na rokovaní boli v súlade s preferenciou väčšiny krajín a v citlivých otázkach bol dosiahnutý kompromis členských krajín.

<p>V čom spočíva spolupráca Eximbanky SR s OECD a aký je jej prínos?</p>	<p>Pracovná skupina pre exportné úvery a úverové záruky (ECG) vytvára priestor pre krajiny na úpravu a vyjednávanie k medzinárodným pravidlám pre štátom podporované exportné úvery pre tri hlavné oblasti, ktorými sú dopady exportu na životné prostredie a dodržiavanie ľudských práv v krajine konečného určenia, korupčné správanie úradníkov pri štátom podporovaných exportných úveroch a trvalo udržateľné princípy financovania krajín s nízkymi príjmami. Eximbanka SR tak, ako aj ostatné exportno-úverové agentúry členských štátov, zastupuje svoju krajinu v procese rokovaní o podmienkach pre štátom podporované exportné úvery, v rámci ktorých zastupuje záujmy svojej krajiny a svojho priemyslu pre vyjednanie zvýhodnených podmienok pre svojich exportérov.</p>
<p>Aké je prepojenie medzi OECD a EU v oblasti exportných úverov?</p>	<p>Okrem Pracovnej skupiny pre exportné úvery a úverové záruky (ECG) zastupuje Eximbanka SR Slovenskú republiku aj v Pracovnej skupine účastníkov konsenzu OECD, ktorá stanovuje striktné medzinárodné pravidlá v oblasti finančných podmienok pre štátom podporované exportné úvery tak, aby nešlo o zakázanú subvenciu štátu v zmysle pravidiel Svetovej obchodnej organizácie. V rámci tejto pracovnej skupiny za krajiny však vystupuje Európska komisia, takže pred zasadnutím OECD je potrebné koordinovať pozíciu EÚ na zasadnutiach Pracovnej skupiny pre exportné úvery a úverové záruky v rámci pracovnej skupiny Rady EÚ pre exportné úvery a úverové záruky. Pracovná skupina Rady EÚ je jednou z najstarších pracovných skupín, ktorá vznikla v roku 1960 a v tomto roku začína svoje 568. zasadnutie.</p>

Dávame do pozornosti

<p>Modifikácia rozhodovacích procedúr a pravidiel v Rade a stálych výboroch OECD</p>	<p>Rada OECD na svojom decembrovom zasadnutí schválila návrh uznesenia o prijímaní rozhodnutí v Rade a stálych výboroch OECD. Od jesene 2013 prebiehali intenzívne diskusie o revízii vnútorného riadenia OECD v dvoch oblastiach: rozhodovacie procedúry a pravidlá a pracovné metódy. Správu predsedu Pracovnej skupiny pre riadenie (WGG – Working Group on Governance) schválila Rada v júli 2014 a zaviazala sekretariát, aby pripravil návrh právneho textu zohľadňujúceho výsledky diskusie. Predbežná správa o implementácii odporúčaní pracovnej skupiny by mala byť následne predložená do polovice roka 2015 a komplexné hodnotenie revízie by sa malo realizovať v roku 2019.</p> <p>Základným východiskom prípravy právneho textu bola snaha pretransformovať politickú dohodu z júla 2014 bez opätovného otvárania otázok, ktoré už boli dohodnuté, resp. nenašli konsenzuálnu podporu. Cieľom schválenej modifikácie je zjednodušiť a spresniť interné rozhodovacie procedúry a pravidlá v Rade a stálych výboroch OECD.</p> <p>Z pohľadu SR je dôležité, že prijatý právny text opätovne potvrdzuje význam konsenzu ako základného rozhodovacieho princípu OECD vo všetkých rozhodovacích kategóriách.</p> <p>Rada opätovne potvrdila význam konsenzu ako základného rozhodovacieho princípu OECD. Predsedovia pracovných orgánov (výborov) sa vyzývajú, aby aj naďalej usilovali o konsenzus vo všetkých rozhodovacích kategóriách (fundamentálnych, špeciálnych a štandardných (normálnych)).</p> <p>Všetky otázky a dokumenty, o ktorých bude rozhodovať Rada, resp. z jej poverenia stále výbory (Výkonný výbor, Rozpočtový výbor a Výbor pre vonkajšie vzťahy), budú klasifikované ako štandardné, fundamentálne alebo špeciálne prípady. Štandardné prípady sú základnou rozhodovacou kategóriou, zatiaľ čo ostatné dva sú určené pre presne zadefinované oblasti. Každá z týchto troch kategórií má vlastné rozhodovacie pravidlá a procedúry. V prípade nejasností s určením, do ktorej kategórie</p>
---	---

konkrétna otázka spadá, Výkonný výbor pripraví pre Radu odporúčanie na jej zatriedenie. Rada bude o tom rozhodovať na základe štandardnej rozhodovacej kategórie.

Všetky „A“ body budú pripravované stálymi výbormi. Ide o body, pri ktorých sa predpokladá, že ich Rada schváli **bez diskusie**. O „B“ bodoch bude rozhodovať, resp. ich Rada zoberie na vedomie **po diskusii**. V závislosti od príslušnej rozhodovacej kategórie a jej procedúry **predseda stáleho výboru rozhodne, či predloží bod na Radu ako „A“ alebo „B“**.

Vzájomná dohoda (**mutual agreement**) označovaná tiež ako konsenzus znamená, že voči návrhu nemá zásadnú výhradu žiaden členský štát. Jednomyseľnosť (**unanimity**) znamená, že všetky členské štáty s návrhom súhlasia. **Predsedovia výborov budú rozhodovať o ukončení diskusie** a budú sa usilovať o **dosiahnutie rozhodnutia** maximálne v priebehu dvoch zasadnutí.

Fundamentálne prípady (Fundamental cases)

- Fundamentálne prípady sú presne zadefinované a týkajú sa **klúčových strategických otázok, dôležitých politických alebo právnych záväzkov pre členské štáty**, ktoré si vyžadujú komplexný prístup z pohľadu členských štátov, resp. majú **zásadný charakter pre celkový chod OECD**.
- O fundamentálnych prípadoch **rozhoduje** Rada alebo poverený stály výbor **na základe vzájomnej dohody alebo jednomyseľne**, pritom pre niektoré prípady sa vyžaduje na základe Dohovoru OECD rozhodovanie výlučne jednomyseľnosťou.
- V prípade, že sa v stálom výbore nepodarí dosiahnuť vzájomnú dohodu, predseda rozhodne o predložení dokumentu na diskusiu Rade ako „B“ bodu.

Špeciálne prípady (Special cases)

- Rozhodovanie o špeciálnych prípadoch prebieha na základe **hlasovania kvalifikovanou väčšinou**. Podľa tohto pravidla sú rozhodnutia schválené, ak ich podporí **najmenej 60% členských štátov** a ak voči nim **nemá zásadnú výhradu minimálne tri alebo viac členských štátov podieľajúcich sa minimálne na 25% členských príspevkov časti I rozpočtu OECD**.
- Použitie kvalifikovanej väčšiny je podmienené niekoľkými krokmi. Predseda sa bude najprv snažiť dosiahnuť vzájomnú dohodu v priebehu dvoch zasadnutí. Ak sa mu to nepodarí, vyzve na časový odklad a reflexiu a stanoví konečný termín pre prijatie rozhodnutia. V prípade, že sa ani potom nepodarí dosiahnuť vzájomnú dohodu, predseda rozhodne o použití kvalifikovanej väčšiny. V otázkach, ktoré sú delegované na stále výbory a v ktorých sa podarí dosiahnuť konsenzus, predseda rozhodne, či budú predložené na rokovanie Rady ako „A“ bod alebo „B“ bod. Ak sa konsenzus nepodarí dosiahnuť, bude dokument predložený na Radu ako „B“ bod a bude sa postupovať podľa vyššie uvedenej procedúry.

Štandardné prípady (Normal cases)

- Štandardné prípady sú **všetky, ktoré nie sú zahrnuté do zoznamu fundamentálnych a špeciálnych prípadov** („the normal case category“).
- Rozhodnutie v tejto kategórii prebieha na úrovni Rady po príprave stálymi výbormi. Za prijaté je považované, ak **minimálne 15% členských štátov** nevzniesie výhradu, **resp. jeden alebo viac členských štátov neaktivuje ochranný mechanizmus** (safeguard mechanism – viď nižšie).
- V otázkach delegovaných na stále výbory, v ktorých sa podarí dosiahnuť konsenzus, predseda rozhodne, či budú predložené na rokovanie Rady ako „A“ bod alebo je potrebná ešte diskusia a budú predložené ako „B“ bod.
- Štandardný prípad predkladaný na rokovanie Rady ako „A“ bod sa môže stať „B“ bodom, ak o to požiada **minimálne 15% členských štátov**, resp. po **aktivovaní ochranného mechanizmu**.
- O „B“ bodoch sa na zasadnutí Rady uskutoční diskusia. Rada OECD buď prijme

rozhodnutie hneď, alebo v priebehu dvoch zasadnutí, alebo rozhodne o vrátení záležitosti naspäť príslušnému stálemu výboru na prepracovanie.

Ochranný mechanizmus (safeguard mechanism) je definovaný nasledovne: v prípade, že jeden členský štát (alebo viaceré) považuje predloženú záležitosť v kategórii štandardných prípadov za **ohrozenie svojich veľmi dôležitých politických záujmov**, písomne požiada generálneho tajomníka o zvolanie osobitného zasadnutia Rady, ktorá sa bude venovať iba tejto záležitosti. Na tomto zasadnutí členský štát vysvetlí svoje výhrady a očakáva sa, že navrhne riešenie. Rada prijme rozhodnutie na základe vzájomnej dohody alebo vráti záležitosť späť príslušnému stálemu výboru na prepracovanie.

na mesiace január a február 2015:

20. január
20. – 21. január

19. január
27. január
2. – 3. február
3. február

11. – 12. február

9. – 10. február
17. február

26. – 27. február

- Paríž, každoročná „Rozvojová rada“ OECD
- Zürich, seminár o environmentálne udržateľnom využívaní vyrábaných nanomateriálov
- Londýn, zverejnenie „Výhľadu politik vzdelávania“
- Paríž, publikácia „Výhľadu ITF pre sektor dopravy“
- Paríž, Okrúhly stôl ministrov pre trvalo udržateľný rozvoj
- Paríž, seminár s ministrom životného prostredia, územného plánovania a energetiky Portugalska na tému nových iniciatív Portugalska v oblasti zeleného rastu a environmentálnych daní
- Paríž, zasadnutie Výboru pre environmentálnu politiku na vysokej úrovni
- Paríž, zasadnutie Riadiaceho výboru IEA
- Paríž, vystúpenie podpredsedu vlády a ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR **Miroslava Lajčáka** na zasadnutí Rady OECD
- Paríž, výročné zasadnutie Kódov OECD pre skúšanie lesných a poľnohospodárskych traktorov (SR opätovne vstupuje do Kódov)

Vyhodnotenie činnosti Stálej misie za rok 2014 a priority na rok 2015

Začiatok roka prináša so sebou aj rôzne vyhodnotenia a stanovenie priorít na ďalší rok. **Vyhodnotenie činnosti stálej misie za predchádzajúci rok** môžete, ako obvykle, nájsť zverejnené na našom webovom sídle. Tu rovnako informujeme aj o **prioritných oblastiach zamerania našej stálej misie na rok 2015**.

Hodnotiaci dotazník k dvojmesačníku „OECD v skratke“

Na webovej stránke našej misie, v časti, kde nájdete archív dvojmesačníkov, sme zverejnili krátky hodnotiaci formulár, ktorým sa môžete vyjadriť k nášmu časopisu. Keďže spätná väzba od vás je pre nás dôležitá, každá rada, námet, pripomienka, upozornenie sú pre nás inšpiráciou k ďalšiemu skvalitňovaniu nášho časopisu tak, aby sme našou prácou boli užitoční pre tú vašu. Poteší nás, ak si nájdete čas a pošlete nám vyplnený dotazník s vaším hodnotením na adresu oe.cd.paris@mzv.sk.

Anotácie k publikáciám OECD

Archív s anotáciami je možné nájsť na webovej stránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (www.mzv.sk) v časti SR v OECD a na anotácie sa preklikáte aj cez stránku našej stálej misie (www.mzv.sk/oe.cdparis). Publikácie, o ktorých v anotáciách informujeme, je možné objednať priamo zo stránky OECD. Sú tiež dostupné v **Depozitnej knižnici OECD na Slovensku** (Lamačská cesta 8/a, Bratislava, www.cvtisr.sk). Elektronický formát publikácií si môžu zamestnanci verejnej správy stiahnuť aj z interného komunikačného systému OECD nazývaného Olis alebo Olisnet.

*Autorský tím – kolektív stálej misie:
Ingrid Brocková – veľvyslankyňa, Peter Spišiak, Adriana Váňová, Matej Dostál,
Andrea Brezanová, Kristína Gendová Ruzsíková, Kristína Londáková – stážistka*

Edičné spracovanie: Kristína Gendová Ruzsíková

*nepredajné, distribuované elektronicky
(uzávierka aktuálneho čísla – 23.1.2015)*

*Kontakt: Stála misia Slovenskej republiky pri OECD
Tel: 0033 1 56 26 50 90
oecd.paris@mzv.sk*

www.mzv.sk/oecdparis
www.oecd.org

Členské krajiny OECD (rok vstupu do organizácie) : Austrália (1971), Belgicko (1961), Česká republika (1995), Čile (2010), Dánsko (1961), Estónsko (2010), Fínsko (1969), Francúzsko (1961), Grécko (1961), Holandsko (1961), Island (1961), Izrael (2010), Írsko (1961), Japonsko (1964), Južná Kórea (1996), Kanada (1961), Luxembursko (1961), Maďarsko (1996), Mexiko (1994), Nemecko (1961), Nový Zéland (1973), Nórsko (1961), Poľsko (1996), Portugalsko (1961), Rakúsko (1961), Slovensko (2000), Slovinsko (2010), Spojené kráľovstvo (1961), Španielsko (1961), Švajčiarsko (1961), Švédsko (1961), Taliansko (1962), Turecko (1961), USA (1961).